Laiškai lietuviams

FEBRUARY 1992 VASARIS

151-OJI TAUTINĖ PSALMĖ	37	Vytautas Kasniūnas
LIETUVOJE JAU DVI BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS	40	Red.
ATSIVERTIMAS — ATGIMIMAS IŠ ŠV. DVASIOS	41	Tomas Weinandy, OFM
TĖVIŠKĖ	45	Fr. Hoelderlinas
KAS YRA SEKTOS	46	Jonas Lauriūnas, SJ
YRA KUO DŽIAUGTIS	49	Jonas Lauriūnas, SJ
VYKDYTI TĖVO VALIĄ	51	Chiara Lubich
NUGALĖTOJAS AR APGAUTASIS?	52	P. Daugintis, SJ
RELIGIJOS PROVARŽOS NAUJOJE RUSIJOJE	56	Prel. Juozas Prunskis
ŠIŲ LAIKŲ ŠEIMOS GYVENIMAS	58	Bernadeta Miliauskaitė-Harris
PASIKALBĖJIMAS SU KARD. LUSTIGER	60	Prel. Juozas Prunskis
TĖVYNĖJE	62	Gediminas Vakaris
KALBA	65	Juozas Vaišnys, SJ
ATGARSIAI	66	Red.
ĮVAIRYBĖS	67	Red.
ŠYPSULIAI	68	Red.
TRUMPAI	69	Juoz. Pr.

Šis numeris iliustruotas Juozo Polio nuotraukomis iš jo knygos "Atgimstanti Lietuva"
Viršelio piešinys — dail. Ados Sutkuvienės.
Lietuviškas raidynas — Jono Bogutos.
Skyrių vinjetės ir apipavidalinimas Teresės Bogutienės.

Laiškai Lietuviams — Letters to Lithuanians (ISSN 00301-540) is published monthly except July/August, when bimonthly, for $15.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, Il 60636. Second class postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to **Laiškai Lietuviams,** 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636 — 1098.

KU biblioteka

093 00525839 2

religinės ir tautinės kultūros žurnalas

Laiškai lietuviams

1992 / VASARIS — FEBRUARY / VOL. XLIII, NO. 2

151-oji TAUTINĖ PSALMĖ VASARIO ŠEŠIOLIKTAJAI

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Penkiasdešimt metų sklido psalmių garsai,
Skirti Tau, Vasario Šešioliktoji,
Žaibams perskrodžiant Taye užgulusius tamsius debesis,
Ugnies liepsnomis degant mūsų meilei ...
Kad tik Tu būtum gyva, gyvybės sraute ...

Vienur pasigirsdavo psalmių garsai su ryto aušra,
Kitur tuo pat metu kalnynuose saulei leidžiantis,
Miškuose tarp aukštų mūrų saulės spinduliams įsiterpus,
Miškuose ir slėniuose su paukščių čiulbėjimais —
Lyg, rodos, skambėtų kanklės, arfos ir cimbolai ...

Pasigirsdavo pirmosios psalmės garsai Sibiro taigose,
Ledynuose girgždant tūkstančiams griaučių,
Lietuvos šauksmui griaustiniu griaudžiant:
"Persekiojo mane nuožmus priešas,
Mane parblokštą mindo,
Tamsybėje laiko mane, kaip amžinai nebegyvą ...
Skubiai atsiliepki — man kvapo trūksta krūtinėj ..."
(Ps 142, 3, 3)

Atstatytoji Laisvės statula (skulptorius J. Zikaras) *J. Polio nuotr.*

Plakė lietuviška širdis Afrikos žemyne,
Europoje, Australijoje, Amerikoje rankom susikabinę,
Vainikavome tų kraštų Laisvės vėliavas,
Lietuviškais deimantais puošėm,
Pagalbos Tau, Vasario Šešioliktoji, prašėm ...

Išmokom pažodžiui šimtą penkiasdešimt psalmių,
Sukūrėm dar vieną — šimtas penkiasdešimt pirmąją tautinę psalmę,
Širdies virpesiams arfos garsais skambant,
Idealizmą, pasiaukojimą ir meilę kanklių garsais skleidžiant ...

Vis prašant, maldaujant Dangaus Vartų,
Kad būtų atskleistas Tavo, Vasario Šešioliktoji,
Šimtmečiais kurtas didysis Teisynas,
Žvaigždėmis surašytas Tautos didvyrių ...

***

"Su mumis dangaus kariuomenių Viešpats,
Jokūbo Dievas — štai mūsų tvirtovė ..." *(Ps 45, 8)*
Stebuklu prikėlė Tave, Vasario Šešioliktoji, naujam gyvenimui,
Kuri, įaugusi mumyse su pirmuoju kūdikio riksmu,
Vis buvai mums kelrode žvaigžde,
Kai skendome kalčių ir nelaimių gelmėse,
Ir dabar visiems sėdint karalių sostuose,
Su Tavimi, mūsų mylimoji Karaliene, Vasario Šešioliktoji! ...
Visam pasauliui skelbiant:
"Skambinkite kanklėmis, muškite būgnais,
Švelniai pritarkite arfomis, citromis ..." *(Ps 80, 3)*

***

Tu, Vasario Šešioliktoji, buvai tas tyruose šaukiantis balsas:
"Taisykite Viešpačiui kelią! ..." (Jn 1, 23)
Kai 1918 metais gimei mažo šviesuolių būrelio pašaukta,
Visos tautos kūno ir dvasios didvyrių iškovota.

Dabar Tave nuo nuožmių priešų apgynė ir gina
Visa kovojanti tauta, visi taurūs lietuviai, lenkai, rusai, žydai,
Triumfuodami Kovo Vienuoliktosios pergalės laimėjimais ir giedodami:
"Trimituokite trimitais jaunaty, pilnaty –
Tai iškilmingos mums dienos! ..." *(Ps 80, 4)*

Gal dabar kartais iš džiaugsmo draugas draugui į žandą skėlė,
Gal iš džiaugsmo ir pikti žodžiai sklido,
Be reikalo ir kartais labai garsiai kitų nuodėmes skaitėme,
Sklindant į dangų aimanavimams ir dejonėms:
"Šmeižtais mane išpuikėliai drabsto ..."*(Ps 118, 69)*
"Nejautri jų širdis — kaip aptukus ..." *(Ps 118, 70)*
"Jei vis nedorybes minėsi, kas begalės išsiteisint?!
Betgi tu atleisi kaltybes, ir vėl tau tarnausim ..." *(Ps 130, 3–4)*
Tik tu, Vasario Šešioliktoji, vesk mus nauju gyvenimo keliu,
Atskleisk naujus išbaltintus istorijos lapus —
Į juos rašysime savo meilę, pasiaukojimą, idealizmą TAU, LIETUVA!

LIETUVOJE JAU DVI BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS

Popiežiaus Pijaus XI ir pal. arkiv. Jurgio Matulaičio pastangomis 1926 m. buvo įsteigta Lietuvos bažnytinė provincija su metropolitu Kaune ir vyskupais Vilkaviškyje, Telšiuose, Panevėžyje ir Kaišiadoryse. Prie Telšių vyskupijos buvo priskirta ir atskira Klaipėdos prelatūra. Lietuvą užėmus komunistams, bažnytinis gyvenimas ir veikla buvo suparaližuota. Keli vyskupai buvo suimti ir nukankinti. Vyskupijos liko be ganytojų, turėjo tik tam tikrus įgaliotinius. Kai prieš keletą metų religijai buvo suteikta daugiau laisvės, padėtis pagerėjo. Visos vyskupijos gavo vyskupus, bet kai kurie turėjo tik apaštalinio administratoriaus titulą. Buvo gal galutinai neišspręstas Vilniaus arkivyskupijos klausimas, tad mūsų visuomenėje sklido visokių nepagrįstų kalbų ir gandų.

Štai dabar, praėjusių metų pabaigoje, popiežius Jonas Paulius II Lietuvai suteikė gražią kalėdinę dovaną — įsteigė antrąją bažnytinę provinciją su metropolitu Vilniuje. Jos metropolitu paskyrė arkiv. Audrį Juozą Bačkį, iki šiol buvusį apaštalinį pronuncijų Olandijoje. Šiai naujai bažnytinei provincijai priskirta Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijos, o Kauno bažnytinei provincijai, kurios metropolitas yra kard. Vincentas Sladkevičius, priskirta Vilkaviškio ir Telšių vyskupijos. Panaikinta ir atskira Klaipėdos prelatūra, jos teritoriją priskiriant prie Telšių vyskupijos.

Iki šiol tik apaštalinių administratorių titulus turėjo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis ir Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis. Dabar jau jie yra pakelti tikraisiais šių vyskupijų valdytojais.

Tai yra tikrai graži popiežiaus kalėdinė dovana Lietuvai. Galima su pagrindu tikėtis, kad kada nors turėsime ir antrąjį kardinolą.

ATSIVERTIMAS — ATGIMIMAS IŠ ŠV. DVASIOS

TOMAS WEINANDY, OFM Cap.

Atsivertimas yra įžanga į naują Dievo Karalystės realybę. Mes tampame naujais kūriniais, atgimę naujam gyvenimui, į kurį turime teisę jau nuo pasaulio sukūrimo. Mes esame apvalomi Kristaus krauju, jo garbingo kryžiaus išganomąja jėga. Atsivertimas, ar atgimimas, mums leidžia patirti ir dalyvauti naujuose santykiuose su Dievu Tėvu, kuris atneša radikalų pasikeitimą mūsų gyvenime. Šis naujas su Dievu santykis yra Šv. Dvasios darbas. Šv. Jono evangelijoje Jėzus sako Nikodemui: "Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kas neatgims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo karalystę. Kas gimė iš kūno, yra kūnas, o kas gimė iš Dvasios, yra dvasia" (Jn 3, 5-6). Nė vienas negimė krikščioniu — visi pradeda žmogišką gyvenimą atskirti nuo Dievo. Todėl kiekvienas asmuo įjungiamas į gyvenimą su Dievu per atsivertimą — atgailą.

Šv. Paulius skelbia, kad "Tikėjimu Dievo meilė yra išlieta į mūsų širdis Šv. Dvasios, kuri mums duota" (Rom 5,5). Kai mes gauname Šv. Dvasią, ji mus įgalina pažinti Dievą, kaip "Aba! — Tėve!" (Rom 8,15). Šis naujas Dievo meilės patyrimas, šie nauji su juo santykiai, kaip su intymiu savo Tėvu, krikščioniui yra begalinė Dievo dovana. Tik tie, kurie dalyvauja Jėzaus Kristaus išganyme ir dalinasi Šv. Dvasios gyvenimu, yra inkorporuoti į tokios meilės santykius.

Gyvenimas dvasioje pakeičia mus į naujus kūrinius. Per atgailą mes atsisakome savo seno gyvenimo būdo ir įgauname šviežią dvasinio mintijimo kelią. Pagal šv. Paulių (Ef 4,22-24), mes "apsivelkame naują žmogumi, kuris sutvertas pagal Dievą teisume ir šventume". Kaip krikščionys, mes daugiau nebevergaujame egoizmui, arogancijai bei aistrai. Žmogaus protas atsinaujina Evangelijos tiesomis ir Šv. Dvasios veikimu. Mes pradedame galvoti ir veikti iš paklusnumo Dievui ir iš artimo meilės. Kai Šv. Dvasia, gyvenanti mumyse, transformuoja mūsų protus, mes daromės vis panašesni į Kristų. Dvasios vaisiai yra: "Meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, švelnumas ir savęs kontrolė" (Gal 5,22). Turėti Šv. Dvasios vaisius reiškia gyventi savo pašaukimo gyvenimu kaip Dievo sūnūs ir dukterys (žiūr. Ef. 4,1).

Naujas gyvenimas Dievo karalystėje mums užtikrina prisikėlimą. Jėzaus prisikėlimu mirtis buvo nugalėta. Jo Dvasia, gyvenanti mumyse, garantuoja šią tiesą. "Jei jumyse gyvena Dvasia to, kuris Jėzų prikėlė iš mirties, tai jis, prikėlęs iš numirusių Jėzų Kristų, atgaivins ir jūsų mirusius kūnus savo Dvasia, gyvenančia jumyse" (Rom 8,11).

Dievo išganymo plane atsivertimo tikslas — kad visi pasiektų jo Sūnaus garbę (žiūr. Ef 1,10). "Jėzus, visos istorijos garbingasis Viešpats, laiko pilnatvėje vėl ateis". Jis prikels amžinam gyvenimui ir garbei visus tuos, kurie buvo jam ištikimi. "Paskui bus galas, kai jis perduos karalystę Dievui Tėvui, sunaikinęs visas valdžias, galybes ir pajėgas... kad Dievas būtų viskas ir visur..." (1 Kor 15,24-28).

Šitoks yra atsivertimo tikslas — grįžti pas Dievą, kad gyventume ir būtume viena su juo, ką Dievas pačioje pradžioje buvo planavęs. Dabar, kad grįžtume pas Dievą, turime nusigręžti nuo nuodėmės, nuo Adomo puolusios prigimties ir tikėjimu išpažinti Jėzų, kuriame turime išganymą ir

nuodėmių atleidimą (žiūr. Ef 1,7-10). Atgaila ir tikėjimas yra sąlygos, kurių iš mūsų Dievas reikalauja. Dievas Tėvas padarė Jėzų mūsų išganymu, kad sugrąžintų mus sau. Tik Jėzuje mes turime gyvenimo pilnatvę (žiūr. Ef 2,4-10).

Jėzaus Kristaus Evangelijoje didžiosios tiesos ir realybė:

1. Dievas Tėvas, Sūnus ir Šv. Dvasia neapčiuopiamai egzistuoja nuo amžinybės.

2. Dievas iš meilės sutvėrė pasaulį ir žmogų, kad žmonija dalintųsi jo gyvenimu Kristuje.

3. Tačiau žmogus pasirinko gyventi nepriklausomai nuo Dievo, atsiskirdamas nuo jo meilės ir dieviško gyvenimo. Žmogus pasiliko nuodėmės vergu.

4. Per atgailą ir tikėjimą į Jėzų Šv. Dvasia vėl ateina į mūsų gyvenimą, suteikdama mums garbę ir privilegiją būti Dievo vaikais. Ji yra amžino gyvenimo garantija.

5. Norint dalyvauti šioje dieviškoje prigimtyje ir dalintis Šv. Trejybės gyvenimu, kiekvienas turime atpažinti savo atsiskyrimą nuo Dievo ir pripažinti Jėzų Kristų savo asmeniniu Išganytoju ir Viešpačiu.

Jei norime augti tikėjime ir šventume, turime studijuoti ir su malda širdyje apmąstyti šias pagrindines tiesas. Daugelis mūsų praleidžiame daug metų, siekdami įvairių profesijų, norėdami gauti užtenkamai žinių ir patyrimo. Kuo daugiau mes išmokstame, tuo lengviau prisipažįstame, kad daug mes dar nežinome. Atrodytų keista, kad mes neskiriame daug laiko ir jėgų savo tikėjimui, o juk atlyginimo vertė yra beribė. Mes pasiskaitome Evangelijas ir klaidingai galvojame, kad jau viską suprantame, kas yra žinotina. Šv. Dvasia nori mus daug daugiau mokyti apie mūsų tikėjimą. Ji nori, kad mes patirtume Dievo meilės gelmes, nuodėmių atleidimą ir naują gyvenimą Kristuje. Šv. Dvasia nori, kad Evangelija taptų gyva mūsų gyvenime. Jei beskaitant šias eilutes jūsų širdys pradės degti Jėzaus meile ir pradžiugsite išgirdę gerąją naujieną, žinokite, kad Šv. Dvasia jau dabar veikia jūsų gyvenime.

Atsivertimo pradžia ir pabaiga yra Šv. Dvasia. Ji yra mūsų gyvenimo žadintoja, kuri veda žmogų į atgailą — atsivertimą ir jį užantspauduoja. Atsivertimo rezultatas — Šv. Dvasios išsiliejimas žmogaus širdyje per tikėjimą į Jėzų Kristų, kuris įgalina žmogų pažinti Dievą, kaip savo mylimą Tėvą.

Popiežius Paulius VI 1975 m. "Modernaus pasaulio evangelizacijoje" taip pat pripažino Šv. Dvasios veikimą žmogaus atsivertime. Jis sako: "Tai yra Šv. Dvasia, kuri tikintiesiems paaiškina gilią Jėzaus mokymo prasmę ir paslaptį. Ji pažadina klausytojo sielą būti atvirai ir imliai Gerosios Naujienos skelbimui. Šv. Dvasia yra principinis evangelizacijos veiksnys. Ji yra evangelizacijos tikslas: ji viena išjudina naują kūrybą, naują prigimtį".

Anglų vienuolis Pelagijus teigė, kad mes galime pasirinkti Kristų ir jo Evangeliją be Šv. Dvasios įsikišimo, be jos įtakos. Žmogaus laisvė nereikalaujanti jokios vidinės dvasinės pagalbos priimti Evangeliją. Prašant Šv. Dvasios pagalbos tikėjime, jis įžiūrėjo žmogaus laisvės paneigimą. Šv.Augustinas buvo visiškai priešingas Pelagijui. Jam atrodė, kad Pelagijus yra Evangelijos širdies priešas. Jam išganymas yra Dievo duota laisva dovana, kur aiškiai pasireiškia Šv. Dvasios veikimas nuo pradžios iki galo. Dėl mūsų puolusios prigimties tikėjimo ir išganymo darbe Šv. Dvasia veikia mūsų širdyse ir protuose. Pelagijus niekuomet neatpažino žmogaus puolimo rimtumo. Jis tikėjo, kad lygiai mes galime rinktis gėrį kaip ir blogį, nesuprasdamas, kad kartą puolus, žmogaus širdis yra pavergta nuodėmės.

Augustinas teigė, kad Šv. Dvasios veikla nepaneigia žmogaus laisvės. Šv. Dvasia

Vasario 16-oji Kaune *J. Polio nuotr.*

sutrauko nuodėmės pančius, įgalindama mus laisvai pasirinkti Jėzų Kristų mūsų asmeniniu Išganytoju ir Viešpačiu.

Daugelis mūsų nesupranta, kaip atsivertimas (atsigręžimas į Dievą) ir mūsų gyvenimas tikėjimu yra iš esmės supinti Šv. Dvasios veikimo, kaip dažnai mes vadovaujamės Pelagijaus mokslu, kad praktiškai Dievą tikime tik savo protu ir valia. Mes taip galvojame, nes matome visus "normalius" įvykius grynai kaip žmogiškų būtybių veiksmus. Mūsų kultūroje Dievas yra paliktas nuošaliai, ir bet koks jo veiksmas ar įsikišimas į pasaulio reikalus yra vertinamas kritiškai. Dėl tokio nusiteikimo mes negalime atpažinti Šv. Dvasios veikimo mumyse, skatinant laisvai tikėti Jėzų Kristų.

Tikėjimas pirmiausia priklauso nuo Dievo. Per Šv. Dvasią Dievas Tėvas atveria savo Sūnų ir jo atperkamąją malonę, kuri per jį teka į mus. Kristuje Tėvo meilė yra pilama į mūsų širdis. Šv. Dvasia apšviečia mūsų protus, kad atpažintume Dievo veikimą. Kai tai priimame, Šv. Dvasia veikia mūsų valią, kad sutiktume su apreikšta tiesa.

Tačiau tikėti apreikšta tiesa turi būti mūsų laisvas veiksmas. Mes laisvai atpažįstame apreikštą tiesą, laisvai pasirenkame tikėti ar ne. Lygiai taip, kaip turime galimybę laisvai nuo Dievo malonės nusisukti. Tikėjimo aktas visuomet siejasi su Dievo atsivėrimu mums, Šv. Dvasiai dalyvaujant mūsų širdyse ir protuose. Tikėjimas yra savarankus mūsų veiksmas, vidinis susitikimas su Dievu. Bet šis laisvas žmogaus veiksmas negali būti atliktas atskirai be Dievo apreiškimo.

Tai parodo dvigubą tikėjimo aptarimą. Pirma, tikėjimas yra Dievo apreiškimo darbas, įaustas Šv. Dvasios į mūsų gyvenimus. Antra, tikėjimas yra visiškas širdies sutikimas su visa tuo, ką Dievas mums yra suteikęs Kristuje. Tikėjimas tampa mūsų kasdienio nuolatinio su Dievu bendravimo pagrindas. Per mūsų tikėjimą Šv. Dvasia nesustojamai veikia Dievo vardu, maitindama mūsų laisvą atsiliepimą savo dangiškajam Tėvui.

Taigi matėme, kad kiekvienam žmogui reikia atsivertimo (atsinaujinimo). Žinome, kad atsinaujinimo tikslas yra įsijungimas į Tėvo gyvenimą per Jėzų Kristų ir kad tie santykiai su Dievu Tėvu visiškai priklauso nuo jo gailestingumo ir Šv. Dvasios išliejamos meilės mūsų širdyse. Tai patvirtina, kad žmogaus atsivertimas yra Šv. Trejybės darbas. Mes kooperuojame su Šv. Dvasia, atpažindami faktą, kad savo sugadinta prigimtimi esame Dievo priešai, verkiančiai reikalaujantys Tėvo išganymo, siūlomo mums Jėzuje Kristuje. Atsivertimas vainikuojamas tikėjimu, priimant teikiamas išganymo dovanas Jėzuje Kristuje. Išganymo priėmimas tikėjimu įskiepija mus į Šv. Trejybės gyvenimą.

Tad atsivertimas nėra paslaptingas ar keistas ir negali toks būti. Dievas yra mums apreiškęs savo planą, kurį jis turėjo nuo amžių. Kiekvieną iš mūsų Dievas pasirinko Kristuje: "Mus išsirinkdamas jame prieš pasaulio sutvėrimą, kad būtume šventi ir nekalti jo akivaizdoje, iš grynos meilės, laisvu savo valios nutarimu, jis iš anksto paskyrė mus per Jėzų Kristų tapti jam įsūniais" (Ef 1,4-5). Tokia buvo Dievo maloninga mums valia. Tačiau daugybei iš mūsų Dievas yra labai toli ar net nežinomas dėl to, kad iš tikrųjų mes niekuomet neturėjome tikro atsivertimo patirties. Atsivertime mes Dievą atpažįstame asmeniškai, kartu su jo amžinuoju planu mūsų individualiame gyvenime.

Kad tinkamai suprastume atsivertimą, čia pateikiami keturi jo elementai: girdėti Dievo žodį, pajusti savo nuodėmingumą, daryti atgailą ir tikėti. Atgimimui iš naujo šie elementai yra būtini, nes be jų nėra tikro atsivertimo. Mes turime išgirsti Evangelijos skelbimą, atpažinti savo nuodėmingumą, nuoširdžiai gailėtis pasiryžtant nusisukti nuo nuodėmės ir tikėti Jėzų, kaip savo vienintelį Išganytoją ir Viešpatį. Šios pagrindinės atsivertimo tiesos, jų iškėlimas į šviesą yra Šv. Dvasios veikimas mūsų gyvenime.

Tikroji atgaila ir subrendęs tikėjimas yra reikalingas kiekvienam žmogui: krikštytam ar nekrikštytam, praktikuojančiam ar nepraktikuojančiam ir net aktyviam bažnyčios lankytojui.

Vertė *P. Abromaitienė*

Jeigu nešim savo kryžių aukštai iškėlę — Dievas pasigėrės,
jeigu sunkiai jį tempsime žeme be murmėjimo —
mums Dievas padės.

TĖVIŠKĖ

(Iš Fr. Hoelderlino poezijos)

Vertė A. Tyruolis

Linksmas grįžta jūreivis upėn ramion
Su lobiais, aplankęs salas tolimas;
Taip tėviškėn grįžčiau, jei būčiau
Turtų, kiek ir kančios, prisirinkęs.

Jūs, brangūs krantai, užauginę mane,
Ar meilės kančias numalšinsite man,
Jūs, mano jaunystės miškai, ar
Grįžus ir vėl ramybės man duosit?

Pas vėsų upelį, kur žaidė vilnis,
Pas upę, kur slinkdavo tykiai laivai,
Greit būsiu; kalnai, jūs mielieji,
Globę mane, jūs tėviškės ribos,

Pagarbios ir saugios, motulės namai,
Ir brolių, ir sesių susitikimas,
Greit sveikinsiu jus, apsupsit mane,
Kad, tartum raiščiuos, širdis pagytų.

O, brangūs palikę! Žinau, ak, žinau,
Kad meilės žaizda man taip greit nepagis,
Jokia mirtingųjų lopšinė
Neišdainuos man jos iš krūtinės,

Nes dangišką ugnį padavęs, dangus
Mums duoda ir šventąją kančią drauge.
Teesie taip. Sūnus aš šios žemės
Liksiu, siųstas mylėt ir kentėti.

KAS YRA SEKTOS?

KUN. JONAS LAURIŪNAS, SJ

Dabar Lietuvoje pradėjus misionieriauti menonitų sektai, tiek ten, tiek čia, išeivijoje, kyla ginčų šiuo klausimu. Kai kurie, nesuvokdami, kas yra sekta, mano, kad tai yra blogas, pažeminantis žodis, todėl smerkia tuos, kurie šį žodį vartoja. Kaip tik šiuo klausimu yra rašęs kun. J. Lauriūnas, SJ, žurnale "Caritas" (1991 m. rugpjūčio mėn. numeryje). Tą jo straipsnį čia persispausdiname.

Red.

Žodis "sekta" yra kilęs iš lotynų kalbos (sequi — sekti) ir reiškia grupę žmonių, sekančių paskui ką nors — paskui vadą. Šis žodis taikomas grupei, kuri atsiskyrė nuo pagrindinės religinės bendruomenės ar oficialaus mokymo. Sektų turi visos religijos. Kristaus laikais žydų tautoje buvo sektų — sadukiejai, esenai. Jų turi islamas, budizmas. Ypač daug yra protestantiškų sektų — ten jos skaičiuojamos ne dešimtimis, bet šimtais ar tūkstančiais. Jų pažiūros labai įvairios. Labai gausu jų Amerikoje. Jos dažniausiai turi krikščionišką pagrindą, prie kurio pridedama kai kurių Rytų filosofijų ar religijų elementų (indų, japonų). Afrikoje ir Lotynų Amerikoje formuojasi krikščionybės ir animizmo sinkretinės* formos.

Kas būdinga sektoms? Jos atmeta kai kuriuos pagrindinio mokymo elementus (dogmas), savaip, subjektyviai supranta kai kuriuos tikėjimo mokslo punktus, skelbia "naują" mokslą, protestuoja prieš "senąjį" mokslą. Sektos nevertina daugelio amžių krikščionių tikėjimo nei visuotinio Bažnyčios skelbimo. Jų versmė — lyderio valia arba savanoriškas bendraminčių susibūrimas, besiremiantis vienašališku kai kurių Šv. Rašto vietų aiškinimu.

Iš kur sektos? Dažnai žmonės, menkai išmanantys tikėjimo dalykus, pasimeta, nuklysta į visokias miglas ir lengvai pasiduoda nepagrįstiems sprendimams. Norėdami įspėti pasaulio paslaptis, praskleisti ateities uždangą, griebiasi visokių fantastiškų aiškinimų. Kiti, stokodami valingumo, susigalvoja religiją be atgailos, be gailesčio, be maldos. Siekdami nepriklausomumo, atsisako religinio autoriteto, dogmų, Bažnyčios įsakymų. Jausmingos prigimties žmonės, ypač jauni, visą dėmesį nukreipia į emocinį pamaldumą, užmiršdami asketizmą, sakramentus, veikliąją artimo meilę.

Negalima neigti, kad į sektas įsitraukia ir labai rimtų žmonių, kurie tikisi čia rasti tai, ko pasigenda oficialioje Bažnyčioje, ypač kai juos atstumia "šiaudiniai" katalikai arba fanatiško, iškreipto, siauro pamaldumo asmenys. Sektantai turi daug kilnių užmojų, daug geros valios, bet vis dėlto šios bendruomenės — tai šakelės, atskilusios nuo kamieno. Jos gali pražydėti, bet ar subrandins vaisius? Sektose, šalia klaidingų elementų, yra nemaža sveikų krikščioniškų pradų, daug gražaus religinio nusiteikimo, susiformavusio šalia autentiškos Bažnyčios, bet daugelį jų slegia melancholija. Tai pastebėjo anglų rašytojas Čestertonas (1874 – 1936), pats buvęs mažos religinės grupės narys ir vėliau tapęs kataliku. Jį skaudino, kad tos "kvailos tiesos" (taip jis vadino erezijas) izoliuojasi, skaidosi, nyksta. Nemažai sektantų, patyrę savojo tikėjimo ribotumą, ieško pilnosios Bažnyčios — grįžta prie senosios versmės, prie sakramentų. Kai kas iš jų savo išgyvenimus bei klaidžiojimus viešai paskelbia visuomenei, pvz., W. Orchard, parašęs knygą "Iš tikėjimo į tikėjimą" (From Faith to Faith) ir tapęs kunigu. Sektų tikėjimą jis prilygina sudaužyto

veidrodžio šukėms, o katalikybę — sveikam veidrodžiui.

Su sektantizmu krikščionybė susidūrė, vos tik žengusi pirmuosius savo žingsnius. Jau tada buvo žmonių, kurie vadovavosi subjektyvizmu ir atsirinkdavo iš Kristaus ir apaštalų mokymo kai kuriuos punktus, o kitus atmesdavo. Prieš tokį elgesį apaštalai energingai kėlė balsą. Paulius rašo: "Nors ir angelas iš dangaus imtų jums skelbti kitokią evangeliją, negu esame jums paskelbę — tebūnie prakeiktas (Gal 1, 8; J. Skvirecko vertime: "tebūnie atskirtas"). Tas pats Paulius prašo savo bendradarbių, kad sudraustų tuos, kurie moko "klaidingų mokslų (1 Tim 1, 3); apgailestauja, kad atsiranda žmonių, kurie "savo ausis atveria pasakoms (2 Tim 4, 4). Panašiai ir Petras kalba apie "išgalvotas pasakas" (2 Pt 1, 16). Jonas skundžiasi, kad "pasklido daug suvedžiotojų... Toks žmogus yra apgavikas ir antikristas", t.y. Kristaus priešininkas (plg. 2 Jn 7–11).

Kai kas guodžiasi tuo, kad sektų mokyme yra daug bendra su mumis — su mūsų tikėjimu, tad gal nieko blogo stoti į jas. Bet tikėjimas, kokį mums pateikė Kristus, kaip jį teikė apaštalai, kaip jis atsispindi Šv. Rašte, kaip jį suprato pirmųjų ir vėlesnių amžių šviesios krikščionių galvos (Tradicija) ir kaip jis yra Bažnyčios skelbiamas, nėra toks dalykas, kurį būtų galima dalyti, skaidyti. Tai yra visuma, kurios nedera trupinti. Paulius ir rašo buvusiam savo mokiniui vyskupui Timotiejui: "Sergėk tau patikėtą turtą" (1 Tim 6, 20). Tai reiškia: skelbk visa, ką esi iš mūsų sužinojęs. Negalima iš tikėjimo rūmo savavališkai išimti akmenis, nepakenkus visam pastatui. Tikėjimo tiesos yra taip glaudžiai tarp savęs susijusios, kad neįmanoma vieną ar kitą tiesą išmesti ar paneigti, neatmetus kitų. Kas atmeta vieną ar kitą tiesą, atmeta amžinąją Tiesą ir dieviškąjį Autoritetą. Katalikui nedera jungtis prie tokios bendruomenės, kuri nevertina viso Kristaus Bažnyčios lobyno; sektos paprastai teturi vien tiktai Krikštą, bet neturi nei šv.

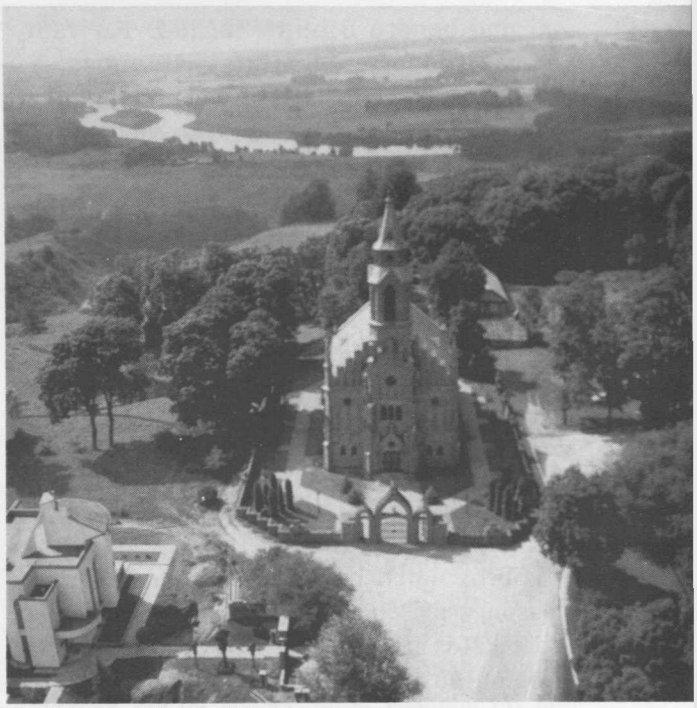

Kernavė — pirmoji Lietuvos sostinė
J. Polio nuotr.

Mišių, nei tikros Komunijos, nei Susitaikinimo — Atgailos, nei kitų sakramentų.

Sektos, ko gero, tradicinėms protestantiškosioms Bažnyčioms yra pavojingesnės negu Katalikų Bažnyčiai, nes remiasi tuo pačiu pagrindu kaip ir jos — individualiu Biblijos aiškinimu. Kai nepripažįstama privalomo aiškinančiojo Bažnyčios autoriteto, atsiranda nesuskaitomi aiškintojai ir jų grupės.

Daugelis nueina į sektas, reikiamai nepažinę katalikybės, lengvabūdiškai susižavėję vienu ar kitu išoriniu aspektu, daugiausia vadovaudamiesi nuotaikomis ir jausmais (pvz., įspūdingas giedojimas, draugiška šilta bendrija). Tokie maldingi susiėjimai yra gražus laiko praleidimas, bet ar šis kelias — tokia euforija — yra pats tikriausias ir tiesiausias, norint susitikti su Dievu?

Sektantai savo tikėjimą ramsto Šventuoju Raštu, bet dažniausiai jie ima šios dieviškosios Knygos frazes be konteksto, savavališkai jas supranta ir aiškina, atsieda-

mi nuo bendro Biblijos turinio. Tai vadinamas fundamentalistinis aiškinimas, — katalikai jo nepripažįsta. Norint teisingai suprasti vieną ar kitą Šv. Rašto vietą, reikia ją palyginti su kitomis vietomis, reikia žinoti, kaip tą vietą įvairiais laikais suprato Bažnyčios visuma (Tradicija), ką apie tai sako šių dienų Biblijos specialistai, pasitelkę paskutinius mokslo duomenis (biblinę lingvistiką, archeologiją, hermeneutiką). Priešingu atveju šitoks tikėjimas yra žmogiškos vaizduotės kūrinys, patenkinantis ambiciją, bet ar tai autentiška Kristaus religija?

Daugelis sektų nusiteikusios prieš "dogmas", kurių mes, katalikai, laikomės, ir jų nepripažįsta. Dogmos nėra šiaip nuomonė, pažiūros, laiko balsas, vaizduotės kūrinys, jausmų debesėliai; tai amžinos tiesos, Dievo apreikštos ir Bažnyčios paskelbtos tikėti. Dogmų turinys kyla ne iš žmogiško mąstymo, jis — Dievo pateiktas. Joks bažnytinis susirinkimas, joks popiežius negali "išrasti" ar "sukurti" dogmų: Bažnyčia jas yra gavusi. Kiekviena dogma — tai Dievo žodis žmonėms. Jas keisti ar "sumoderninti" Bažnyčia negali: ji yra klusni Kristui.

Dogmos — tai mūsų tikėjimo skeletas, karkasas; be jų mūsų tikėjimas subliūkštų, krikščionybė taptų vien jausmų religija, nuomonių debesėliai. Atmetant dogmas, atmetamos viena po kitos svarbios tikėjimo tiesos, kol galų gale jų visai nebelieka, lieka tik krikščioniškas vardas, kaip tai matyti kai kuriose sektose. Kas skelbia krikščionybę be dogmų, tas užmiršta, jog mums neduota pasirinkti: Apreiškimą turime priimti tokį ir visą, kokį gavome. Atsisakant dogmų, vietoj amžinosios Tiesos — Dievo apreikšto tikėjimo — pastatoma siaura žmogiška nuomonė.

Šnekama, kad dogmos varžo žmogų, kad tai nesuderinama su laisvo žmogaus orumu. Ar žemina inžinieriaus, statančio tiltą, orumą, jei jis vadovaujasi matematikos ir fizikos dėsniais? Ar automobilio vairuotoją varžo kelio ženklai, eismo taisyklės? Ar kompozitorių varžo harmonijos dėsniai? Ar yra vergiška mįslingose gyvenimo ir amžinybės problemose vadovautis tvirtais Dievo nurodymais?

Šnekama: kam reikia tų dogmų — gyvenk praktiškąja krikščionybe, ir bus tvarka. Bet tik tikėjimas Dievo Apreiškimu veda mus į tikrąją veiklos krikščionybę. Juo stipresnis tikėjimas, tuo veiklesnis krikščioniškas gyvenimas. Kaip be dogmų neįmanoma pastatyti tvirto tikėjimo pastato, taip lygiai be dogmų sunku tikėtis aukštos dorovės. Šių dienų pašlijusi visuomenės moralė yra aiškus ženklas, kur nueinama praktiškame gyvenime, kai žmogus neturi tvirtų dogmų. Heinrichas Heinė, apžiūrinėdamas nuostabiai gražią Antverpeno katedrą, susižavėjęs sušuko: "Anais laikais žmonės turėjo dogmas, o mes turime tik nuomones! Su nuomonėmis nepastatysi katedros". Lygiai taip su nuomonėmis nesukuriama aukšta dvasios kultūra ir dorovė.

Šnekama, kad Katalikų Bažnyčioje žmogus yra baimės slegiamas. Tai gali tikti tik kai kuriems individams, mažai įsigyvenusiems į Evangeliją, kuri yra "Linksmoji naujiena", kaip sako šis graikų kalbos žodis. Taip nemanė Kristaus mokiniai, kurie rašė: "Dievas yra meilė... Nebėra meilėje baimės, nes tobula meilė išveja baimę... Kas bijo, tas dar netobulai myli" (1 Jn 4, 16 – 18). "Visuomet džiaukitės Viešpatyje! Ir vėl kartoju: džiaukitės! (Fil 4, 4).

"Negesinkite dvasios! Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite!" (1 Tes 5, 19, 21) — įspėja Paulius savo laiko krikščionis. Tai aktualu ir mums, kad kokios abejotinos nuomonės ar savo įsivaizdavimo nepalaikytume Dievo balsu. Nes yra reali pagunda aikštingą jaunystės balsą, impulsyvias emocijas ar valdingumo geismą sutapatinti su Šventosios Dvasios balsu.

*Animizams — pirmykštis tikėjimas, kad gyvūnai, augalai, gamtos reiškiniai turi sielą, galinčią daryti poveikį aplinkai.

*Sinkretizmas — įvairių pažiūrų junginys.

YRA KUO DŽIAUGTIS

KUN. J. LAURIŪNAS, SJ

Jau žengiame Naujų metų takeliu. Metų pradžia persipynusi Kalėdų šventės nuotaika. Kai šiandien savo žvilgsnį kreipiame į ateinančius metus, į rytdienos planus ir sumanymus, ir į rytdienos sunkumus, negandas ir baimes, mes esame įsitikinę, kad su mumis kartu ir Dievas bus. Visa, kas žmogiška, kas įvyksta mūsų būtyje, nėra tolima Dievui — apie tai kalba Kalėdos. Tad žingsniai Naujų metų taku turėtų būti tvirti, pasitikint Dievu, jaučiant jo artumą, širdyje viešpataujant ramybei.

Tačiau metus žvilgsnį atgal, į pereitų metų laikraščius, radiją, TV, linksmumas nekyla. Visokių bėdų, negerovių, baimių pergyventa. Visokia kritika, skundai, kaltinimai. Atrodo, kad mūsų laikai nėra džiaugsmo laikai...

Štai tokiais laikais šv. Mišiose girdime Apaštalo laiško skaitinį, kuriame kviečiama garbinti Dievą už tai, ką jis yra mums padaręs. Dėkojame Dievui už tai, kad laiško adresatas – Efezo tikintieji tiki Jėzų ir turi meilės žmonėms. Tik tada, trečioje vietoje, kreipiamasi į Dievą su prašymu. Ir ko prašoma? Kad šio laiško skaitytojai žinotų, kaip labai juos Dievas yra apdovanojęs.

Besiklausant šio laiško, gali ateiti mintis, kad ir Apaštalui, ir Efezo krikščionims tada nebuvo jokių rūpesčių, jokios graužaties. Laiške nekalbama apie ekonominius sunkumus, gamtos nelaimes, politinį netikrumą, ligas ir skausmus, niekšybes ir nusikaltimus. Atrodo, tuomet turėjo būti rojus!

Ar tikrai tada taip buvo? Mažosios Azijos krikščionys, gyvenantys Efeze, kuriems buvo skirtas šis laiškas, buvo saujelė pagoniškame pasaulyje, prieš gamtos jėgas jie buvo daug silpnesni negu mes šiandien, nemokėjo taip gintis nuo ligų, kaip mes šiandien, nebuvo tada socialinio draudimo, pensijų. Tai tik vienas kitas faktas, rodąs, kad šių krikščionių gyvenimas nebuvo rojus.

O gal Apaštalas nematė tų laikų tikrovės rūstumo, buvo užsimerkęs? Nepanašu, nes tada Efezo krikščionys nebūtų išsaugoję šio laiško ir mes jo neturėtume šiandien Naujajame Testamente. Nors jų situacija nebuvo rožėmis klota, bet jie turėjo kuo džiaugtis ir už ką dėkoti. Jei mūsų laikai šiandien mums atrodo tokie tamsūs, tai ar ne todėl, kad mes neturime teisingo požiūrio į gyvenimą, nematome, kuo turėtume džiaugtis ir už ką dėkoti Viešpačiui? Ar Efezo krikščionys negalėtų mus kai ko pamokyti?

Yra visiems gerai žinomas faktas, kad vienas moka gėlyte pasidžiaugti, o kitas, jos nepastebėjęs, praeina pro šalį; vienas, išgirdęs strazdo giesmelę, suklūsta, o kitas visai nepastebi paukščio. Jei mes norime džiaugtis, tai labai daug pareina nuo mūsų vidinio nusiteikimo. Pareina nuo to, ar mes mokame atsimerkti ir pamatyti pasaulyje grožį.

Gali būti, kad apie mus yra daug daugiau džiaugsmo, negu mes matome ir suprantame. Iš tiesų mes esame per mažai pastabūs, mes per mažai matome. Mums reikia mokytis pamatyti grožį ir juo džiaugtis! Turime garbinti Dievą ir dėkoti jam už grožį bei gerumą, tada linksmumo daugiau patirsime, mūsų džiaugsmas bus didesnis!

Pasižiūrėkime, kuo džiaugiasi ir už ką dėkoja Efezo krikščionys. Pagrindinis punktas: *Dievas, juos pašaukęs bendrijon su Kristumi Jėzumi, labai gausiai apdovanojo.*

Ši mintis mums gal yra svetima... Mes, turbūt neįpratę dėkoti už tikėjimą, nemokame džiaugtis tikėjimu? Beje, mes gal nemažai kalbame apie religiją, ginčijamės tikėjimo klausimais, kritikuojame Bažnyčią ir dvasininkiją, bet mes išleidžiame iš akių svarbiausią dalyką: tai, ką Dievas mums padarė; mes užmirštame tai, ką Dievas mums teikia amžinajam gyvenime; mes užmirštame, ką gauname per tikėjimą.

Kalėdos primena mums, kad Dievo sūnus ėjo mūsų keliais, atėjo į mūsų vargą. Jis tapo žmogumi, kuris turėjo augti, bręsti, mokytis, kuris buvo gundomas, patyrė šviesių ir tamsių valandų, turėjo sėkmių ir nesėkmių, pažino džiaugsmą ir skausmą. Tai reiškia, kad mūsų pačių menkybė ir vargai, mūsų nesėkmės, mūsų nesubrendimas ir nesugebėjimai, vienu žodžiu – visa, ko mes nenorėtume ir dėl ko mes aimanuojame, nėra pagrindas abejoti, ar Dievas yra arti mūsų, ar mes esame jam brangūs. Mūsų gyvenimas, dažnai toks pilkas, vienodas, net įsigrisęs mums, turi vertę Dievo akyse. Ar tai nėra pagrindas džiaugtis?

Faktas, kad Dievo Sūnus tapo vienas iš mūsų, yra mums didelė viltis. Kadangi jis priklauso mums, mes priklausome jam ir dėl jo mus priima dangaus Tėvas. Per Jėzų mes turime ryšį su Dievu, priėjimą prie jo. Aš manau, kad linkėjimas, išreikštas skaitinyje, galėtų būti ir mums naudingas: "kad Dievas apšviestų jūsų dvasios akis ir jūs pažintumėte, kokia yra viltis, į kurią jūs esate pašaukti, koks jo garbingo paveldėjimo turtas šventųjų tarpe". "Šventaisiais" čia suprantama krikščionys – taip anais laikais krikščionys vadindavo vieni kitus. Jei šis Apaštalo linkėjimas taptų mūsų širdies nuosavybe, tikrai mes eitume per gyvenimą linksmesni, dėkingesni, ramesni, ne tokie nervingi ir susigraužę.

Tenepagalvoja kai kas, kad čia tik graži pasaka, netinkanti suaugusiems ir vargo prislėgtiems žmonėms. Pasiklausykite eilėraščio, kurį parašė žmogus, kadaise profesoriavęs Kauno universitete ir karo audrų toli nublokštas nuo Lietuvos, kur liko jo šeima – trys maži vaikai. Šiame eilėraštyje jis prilygina save iškritusiam iš lizdo paukšteliui, kurį randa sodo sargas – Panaktinis – Dievas.

Tu, rūpestingasis Panaktini,
Tu, mano sodų sarge!
Vėjingą naktį, naktį dargią,
kai ilsisi visi išvargę,
Tu nešies prie krūtinės
mane besparnį,
Tu, senas, ištikimas mano Tarne.

(A. Jasmantas)

Nemanykime, kad šiam žmogui buvo lengva dalis svetimoje šalyje, atskirtam nuo savo krašto, nuo savo tautos ir šeimos, bet jo sieloje švietė saulė, tikėjimo saulė, ir ten neįsiveržė nevilties debesys.

Paklausykime, ką rašo iš kalėjimo vokiečių dvasininkas Dietrich Bonhoeffer, mėnesį prieš karo pabaigą pakartas (1945.IV.9). Panašaus likimo susilaukė jo brolis – teisininkas, du svainiai, vienas – profesorius, kitas – tarnautojas, ir pusbrolis – aukštas darbuotojas valdžios aparate. Visi penki iš vienos šeimos žuvo Hitlerio teismo sprendimu. Štai Dietricho, belaukiančio mirties nuosprendžio įvykdymo, žodžiai: "Džiaugsmas yra Dieve, ir jis ateina tik iš ten ir apima dvasią, sielą ir kūną (...) Yra džiaugsmas, kuris nežino skausmo, negandos nė širdies baimių: toks džiaugsmas nepatvarus, jis tik valandėlę užliūliuoja. Dievo džiaugsmas pereina per prakartėlės vargą ir kryžiaus kančią, todėl jis yra nenugalimas. Toks džiaugmas neužsimerkia prieš vargą, jo neslepia, bet iškyla iš jo, tikriau – iš Dievo. Jis neginčija, kad nėra nuodėmės, bet randa atleidimą, jis žiūri mirčiai stačiai į akis, bet joje randa gyvenimą. Aš kalbu

(perkelta į 68 psl.)

"VYKDYTI TĖVO VALIĄ"

CHIARA LUBICH

"Štai ateinu vykdyti tavo valios" (Žyd 10, 9).

Autorius šio laiško žydams pateikia tuos psalmės žodžius, kuriuos Dievo Sūnus pareiškė savo Tėvui. Autorius norėjo pabrėžti Dievo Sūnaus meilę, kai jis atėjo į pasaulį vykdyti Tėvo valios, kad būtų atliktas išganymo darbas.

Tie Jėzaus žodžiai yra dalis ištraukos, kurioje autorius nori parodyti begalinį Jėzaus aukos pranašumą, palyginant ją su aukomis, daromomis pagal senąją Sandorą. Dievui buvo aukojami gyvuliai ar daiktai, bet nieko žmogiško. Tačiau Jėzaus auka buvo kitokia. Jėzaus intensyvi meilė per visą savo žemišką gyvenimą aukojo Tėvui savo valią, save visą.

Užtai tie Jėzaus žodžiai padeda mums pagrindinai suprasti jo gyvenimą. Jie padeda mums įžvelgti jų giliausią aspektą ir pamatyti tą auksinį siūlą, kuris nusitęsia per visus jo gyvenimo įvykius: nuo vaikystės, per jo paslėpto gyvenimo metus, gundymus, apsisprendimus, per viešą gyvenimą, visą kelią ligi mirties ant kryžiaus. Tie žodžiai rodo, kad kiekvienu atveju, kiekvienoje situacijoje Jėzus siekė tik vieno dalyko: vykdyti Tėvo valią. Ir jis ją vykdė radikaliausiu būdu, tai yra niekada nedarė ko nors tokio, kas su ta valia nesiderintų, atsisakydamas patraukliausių siūlymų, kurie su ta valia nesutiko.

Tie žodžiai padeda suprasti tą didžiąją pamoką, kurią Jėzaus visas gyvenimas mums pateikia. Tai reiškia, kad nieko svarbesnio mums nėra, kaip vykdyti ne savo valią, bet Tėvo, visada sakant jam "taip", o sau "ne".

Tikroji meilė Dievui nesireiškia gražiais žodžiais, idėjomis ar jausmais, bet nuoširdžiu jo įsakymų vykdymu. Kai mes tai darome, savaime atsisakome savo valios, tada atliekame tai, ko jis iš mūsų labiausiai ir nori.

Kaip mes galėtumėm gyventi pagal čia mąstomus žodžius? Jie pabrėžia ir tai, kad Evangelija priešinasi pagrindinei mūsų žmogiškai tendencijai: vykdyti tik savo valią, pasiduodant jausmams ir instinktams.

Tie žodžiai moderniems žmonėms yra vieni iš labiausiai nepriimtinų. Mes gyvename amžiuje, kuris iškelia egoizmą ir garbina individualizmą. Laisvė laikoma tikslu, savęs patenkinimas — asmens atbaigimu. O tai kaip tik skatina daryti apsisprendimus, siekiant tos paslėptos laimės. Bet mes visi gerai žinome, kad tokios kultūros siekimas veda į pražūtingas pasekmes.

Kultūra, pagrįsta savo valios patenkinimu, yra visiškai priešinga Jėzaus kultūrai, kuri totališkai orientuota vykdymui Tėvo valios ir kuri sukelia nuostabius poveikius, kuriuos jis žada.

Tad bandykime gyventi pagal čia mąstomus žodžius, pasiryždami vykdyti Tėvo valią, darydami ją vadovaujančiu ir motyvuojančiu paskatinimu visam mūsų gyvenimui, taip kaip darė Jėzus.

Tada mes galėsime pradėti tą dievišką žygį, už kurį būsime amžinai dėkingi Dievui, galėdami eiti tuo šventumo keliu ir daugelio širdyse uždegdami meilę Dievui.

Iš anglų kalbos išvertė *Kostas Paulius*

■ Lietuvis kunigas Petras M.J. Stravinskas, dirbąs prie katalikų savaitraščio "Our Sunday Visitor", redaguoja dvimėnesinį žurnalą: "The Catholic Answers", kuris daugiausia užpildomas atsakinėjimais į jam pareiškiamus įdomius religinius, liturginius bei kitokius klausimus. Žurnalas metams 15 dol., adr: 200 Noll Plaza, Huntington, IN 46750.

NUGALĖTOJAS AR APGAUTASIS?

P. DAUGINTIS, SJ

Šv. Jonas apaštalas gilioje savo senatvėje yra parašęs tokį įspėjimą tikintiesiems:

— Mano vaikeliai, nemylėkite pasaulio, nei to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, nėra jame Dievo meilės, nes visa, kas yra pasaulyje, tai kūno geismas, tai akių geismas ir gyvenimo puikybė. O tai nėra iš Tėvo, bet iš pasaulio. Praeina pasaulis ir jo geismai. Kas vykdo Dievo valią, tas išlieka per amžius!

Tie žodžiai man atrodė labai pranašiški ir svarbūs ypač mums, šių dienų tikintiesiems. Dabar (ko nebuvo anksčiau) pasaulis su savo klaidinančia spauda, radiju, televizija, šviesjuostėmis ateina tiesiai į mūsų pačių namus. Viešoji nuomonė netvarkingų veiksmų ar elgesio nebevadina blogybėmis, nedrįsta viešai smerkti jų nedorumą ir didelę žalą žmogui ir visuomenei.

Aišku, "pasaulis" čia suprantamas blogąja prasme. Pasaulis blogąja prasme priklauso prie anų veiksmų, vedančių žmogų į blogį, į nuodėmę, būtent: netvarkingi polinkiai su aistromis, supasaulėjimas ir piktoji dvasia.

Kūno polinkiai su aistromis ir kitomis – net dvasinėmis – galiomis tampa netvarkingi dėl gimtosios nuodėmės, blogo paveldėjimo ir paties žmogaus įsigytų blogų įpročių ar ydų. Blogasis pasaulis — tai žmonės, neigiamai įtaigaujantys savo pavyzdžiu, žodžiu, veiksmais ar sukurta aplinka. Pvz.: nekukliomis madomis, sąmoningai ar netyčia sudarytomis aplinkybėmis (baliukais su primygtinai siūlomais stipriaisiais gėrimais, aistringomis dainomis, šokiais) ar gyvenimo sąlygomis (turint bendrauti, gyventi, mokytis, dirbti su tokiais žmonėmis ar vis maišytis blogoje aplinkoje). Taigi tas blogasis pasaulis, veikdamas netvarkingus žmogaus polinkius, sukeldamas jo aistras, skatina, vilioja, traukia, o kartais net stumte stumia į blogus poelgius, dažnai ir į nuodėmę.

Netvarkingais žmogaus polinkiais, jausmais ir galiomis bei pasaulio apgaulingomis įtaigomis dažnai vienaip ar kitaip pasinaudoja piktoji dvasia, ta amžina Dievo garbės ir žmogaus laimės priešininkė, sugundanti žmogų nuodėmėn, anksčiau ar vėliau nutraukdama jį pražūtin.

Praktiškai labai sunku suprasti, dėl ko įvyko nuopuolis ir nuodėmė: ar dėl pasaulio neigiamos įtakos, ar dėl velnio pagundos, ar dėl paties žmogaus netvarkingų polinkių, Tačiau, teoretiškai kalbant, galima visas tas įtakas atskirai pasvarstyti.

Aname šv. Jono apaštalo įspėjime, kaip ir gyvenime, jos nėra aiškiai atskirtos. Ten rašoma: "...visa, kas yra pasaulyje — tai kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė". Kūno geismas čia suprastinas, kaip gyvybinis polinkis su lytiniu instinktu. Akių geismas — tai, ką žmogus mato ir trokšta turėti; tai polinkis gauti sau pačiam, įsigyti, naudotis daiktais, gėrybėmis, turtu, kitos lyties asmeniu (erotinė aistra, meilės jausmas). Gyvenimo puikybė — tai perdėtas savęs vertinimas, savimi pasitikėjimas, sąmoningas ar nesąmoningas savęs garbinimas, nustumiant į šalį Dievą, jį užmirštant, net neigiant.

Čia nėra galimybės plačiai aprašyti tokio pasaulio viliojimą, spaudimą, trauką, apgaules. Prisiminkime tik įtaigius skatinimus į gardžius valgius, skanumynus, stipriuosius gėrimus šeimoje, giminėje, baliuose ir komercijoje, arba konsumerizmu

persiėmusios visuomenės psichologinį spaudimą į patogų, pasiturintį gyvenimą (vis geresnius baldus, rūbus, automobilius, namus), ar bendraamžių neigiamą įtaką vaikams, paaugliams, jaunuoliams (rūkymą, narkotikų vartojimą, gaujas), ar mergaičių ir moterų apsirengimo madas, laisvą elgesį. Panaši neigiama įtaka yra sekso, meilės ir kitų jausmų srityje per erotines noveles, romanus, nepadorias fotografijas, reklamas, televizijos programas, filmus. Visa tai skatina ir apgaulingai vilioja į erotiką, lytinį santykiavimą, todėl ir į netvarkingąją — "laisvąją" — meilę, šeimų skyrybas, abortus ar homoseksualizmą. Tačiau retai paminimas pavojus užsikrėsti AIDS ar kitomis lytinėmis ligomis. Nekreipiama dėmesio į tokių ligonių fizines ar dvasines kančias (AIDS ligonio gygymas per metus kainuoja apie 40 tūkst. dolerių, o vieno narkotiko vaiko mokymas specialiose mokyklose apie 10 tūkstančių per metus).

Tai veikia mus visus. Kas ryžtingai nestoja prieš tokio pasaulio įtaką, tas anksčiau ar vėliau persiima pasaulietiška galvosena ir pasaulėžiūra. Jo laikysena ir elgsena dažnai tampa nuodėminga.

Atsilaikymas ir pasaulio dvasios nugalėjimas

Nelengva atsilaikyti prieš vylingą pasaulio dvasią. Juo sunkiau, kad mūsų laikais kultūra, civilizacija ir patys žmonės yra labai stipriai supasaulėję. Juk gyvename laikotarpyje, kuriame sekuliarizacija (blogąja prasme) ir netvarkingi, nedori elgesiai nebelaikomi blogybe. Kasdien turime gyventi ir bendrauti su šiais supasaulėjusiais žmonėmis. Taip pat privalome patenkinti savo gyvybinius bei dvasinius poreikius. Turime naudotis savo ir kitų netvarkingais polinkiais, jausmais, net ir netvarkingomis savo dvasinėmis galiomis.

Tačiau su Dievo pagalba galime atsilaikyti ir nugalėti, jeigu tikrai stengsimės. Dėl to Paskutinės vakarienės salėje Jėzus kalbėjo savo apaštalams, kuriems grėsė pavojus jo išsiginti: "Melskitės ir budėkite, kad neįpultumėte į pagundą". Ir "Tėve mūsų" maldoje jis mokė prašyti: "Neleisk mūsų gundyti,bet gelbėk mus nuo pikto!" Tos dieviškos pagalbos reikia Viešpatį nuoširdžiai prašyti, ypač kai užpuola pagunda ar ilgai nenori pasitraukti.

Pats Jėzus, Dievo Sūnus, prašė pagalbos savo apaštalams, mokiniams, tad ir mums:

— Tėve, aš neprašau, kad juos paimtum iš pasaulio, bet kad apsaugotum juos nuo piktojo. Jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš nesu iš pasaulio (Jn 17, 15).

Be to, Jėzaus nurodymas "budėkite" sako, kad mes patys turime būti apdairūs ir dėti daug pastangų atsilaikyti bei nugalėti pagundas, iš kur jos beateitų. Pirmiausia turime tvirtai nusistatyti ir to nusistatymo laikytis: pasaulis, nors vilioja ir žada daug džiaugsmų, bet iš tikrųjų neteikia tikro džiaugsmo, pasitenkinimo ir patvarios, kilnios laimės. Pasaulietiška galvosena, pasaulio išmintis yra klaidinanti, vedanti į sunkumus, skausmą, vargą, blogį, nuodėmę, žemišką ir amžinąją pražūtį.

Visiems laikams galioja apaštalo Jokūbo žodžiai: "Argi nežinote, kad draugystė su pasauliu yra priešinga draugystei su Dievu? Taigi, kas nori būti pasaulio bičiulis, tas tampa Dievo priešininkas. Dievas, priešinasi išpuikėliams, o nuolankiesiems teikia savo malonę" (Jok 4, 14). O apaštalas Paulius rašė Korinto, ano meto didmiesčio ir tarptautinio uosto, tikintiesiems: "... o mes (tikėjimu ir krikštu) gavome ne pasaulio dvasią, bet iš Dievo einančią Dvasią, kad pažintume mums Dievo suteiktas dovanas". Toliau jis labai rimtai įspėja: "Tegu niekas savęs neapgaudinėja! Jeigu kas jūsų tarpe tariasi esąs išmintingas, tepasidaro kvailas, kad būtų išmintingas. Juk šio pasaulio išmintis Dievo akyse yra kvailystė. Parašyta: 'Jis sugauna protinguosius jų gudrybėje...'

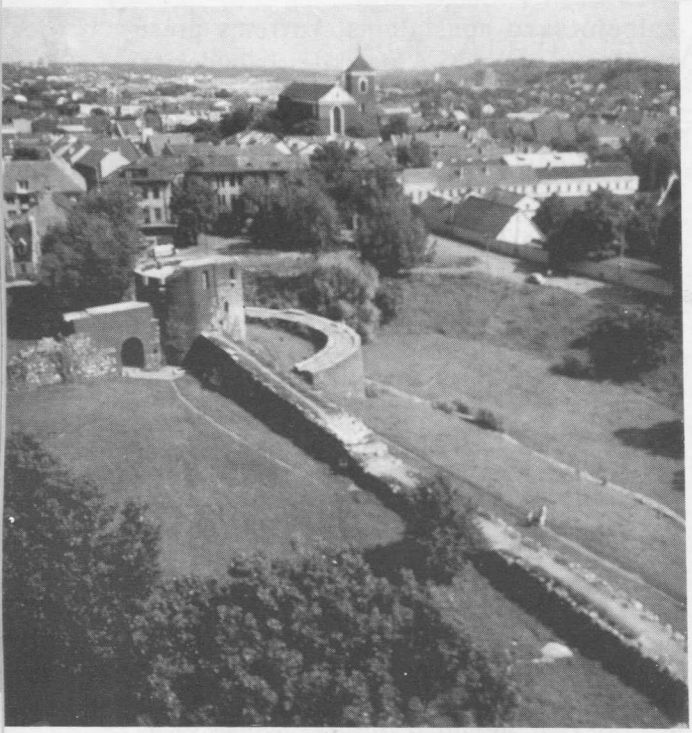

Čia prasideda Kauno miesto istorija: pilies liekanos (13 a.) *J. Polio nuotr.*

ir toliau: 'Viešpats žino išminčių mintis — kad jos niekingos' (Plg. Job. 5, 19; Ps 93, 11). Tad niekas tenesididžiuoja žmonėmis" (1 Kor 2, 10; 3, 18).

Tikrai daug kas save apgaudinėja ar leidžiasi pasaulio gudriųjų apgaudinėjamas. Vietoj peršamo, gardžiais valgiais, svaiginamaisiais gėrimais ir narkotikais žadamo, didelio malonumo, pasitenkinimo, geros sveikatos ir laimės, tokie (su priaugusiu svoriu) pajunta nemalonumus, įtampą, aukštą kraujo spaudimą ir palengva įvairias nervų, širdies, kepenų, vidurių, vėžio ligas, vergavimą alkoholiui, narkotikams, su žalingomis, skaudžiomis pasekmėmis patiems, šeimai ir visuomenei. Kaip jau rašėme, prie dar didesnių blogybių veda apgaulinga, labai plati reklama ir pasaulio propaganda sekso bei erotinės meilės srityje. Aniems, tapusiems "pasaulio bičiuliais" dėl pinigų, turto, aukštų, įtakingų vietų ir garsaus vardo bei garbės, tenka dideli, varginantys rūpesčiai, nerami sąžinė, nervų įtampa ir su tuo susijusios įvairios ligos, o taip pat nuskriaustųjų neapykanta. Žinoma, toks žmogus tampa ir Dievo priešininku, nebegauna iš jo pagalbos, malonių bei tėviškos globos.

Užtai reikia įprasti iš anksto nepasitikėti pasaulio dvasia ir nesielgti pagal pasaulio "išmintingųjų" įtaigas. Priešingai — gyventi pagal Dievo įsakymus, nuostatus, patarimus. Jie surašyti Šv. Rašto knygose. Senovėje ir dabar žydai jas vadina torah, lietuviškai tariant, "nurodymai", t.y. dangiškojo Tėvo savo vaikams su meile duoti nurodymai, kaip jie turi elgtis ir gyventi, kad būtų tikrai išmintingi bei laimingi žemėje ir amžinybėje. Skaitytojas turėtų save pirmiausia klausti, ar jis visiškai tais Dievo nurodymais ir jo gerumu pasitiki?

Tų nurodymų tikėjimu apšviestas protas ir jautri sąžinė padės atskirti: ar veiksmas yra geras, įtaigautas meilės ir Dievo Dvasios; ar blogas — skatinamas pasaulio dvasios (o gal ir piktosios dvasios) ir jo paties kūniškumuo.

Pirmą kartą pasakyti "ne!" gali būti kiek sunkoka. Antrą kartą lengviau, o trečią kartą gana lengva. Taip įprantama, įsigyjama dorybė. Ji lotyniškai išreiškiama žodžiu "virtus" — stiprybė, jėga. Žmogus tokiu būdu psichologiškai įgauna dvasinę jėgą, stiprybę dorai elgtis — dorybę.

Šitaip elgdamiesi, valgyme ir gėrime įsigyjame santūrumo, blaivybės dorybę; sekso srityje — skaistybės dorybę. Pasiprašydami Dievo pagalbos, su noru ir toliau skaisčiai elgdamiesi, persiimsime skaistybės dvasia, o taip pat paklusnumo, gailestingumo, meilės dvasia. Palengva mūsų gyvenimas bus persunktas krikščioniškąja dvasia. Tuo būdu ne tik objektyviai mūsų sieloje gyvena Šv. Dvasia, bet ir subjektyviai jaučiame, asmeniškai su ja bendradarbiaujame.

Prašome, norime ir leidžiamės Šv. Dvasios pamokomi, stengiamės gyventi pagal josios mokymus, apšvietimus, įkvėpimus, įspėjimus bei raginimus mylėti Dievą, artimą. Užtat jaučiamės mylimi ir mylintys, patenkinti, džiaugsmingi ir laimingi.

Kad nugalėtume pasaulio viliones, gali kartais tekti griežtai, net radikaliai pasielgti. Taip mokė ir reikalavo Kalno pamoksle V. Jėzus: "Kiekvienas, kuris geidulingai žiūri į moterį, jau svetimauja savo širdimi. Todėl, jeigu tavo dešinioji akis skatina tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin... Ir jeigu tavo dešinioji ranka gundo nusidėti, nukirsk ją ir mesk šalin. Verčiau tau netekti vieno nario, negu kad visas tavo kūnas būtų įmestas į pragarą" (Mt 5, 28).

Kitais žodžiais nusakant šį vaizdų, rytietišką, kontrastais įštartą pasakymą: jeigu kuris dalykas taip naudingas tau, kaip tavo dešinioji ranka, ar kuris asmuo taip reikalingas, kaip dešinioji akis, tačiau skatina į nuodėmę — atsisakyk to dalyko (tokio laikraščio, knygos, programos, filmo, mados, subuvimo). Jeigu kas traukia nusigerti, susipykti, paleistuvauti ar svetimauti, tai visai nutrauki bendravimą su tokiu asmeniu, šeimos nariu, gimine, bičiuliu, draugu, grupe, kompanija. Pradžoje tai gali būti skaudu, ilgu ir sunku gyventi, bet taip geriau tavo sielai ir dvasiai, ramiau tavo sąžinei ir nervams. Vėliau bus visai gerai.

Taip atsilaikant, nugalint ir nesileidžiant būti apgautam, labai svarbu teigiamai veikti, nepalikti savo dvasios tuščios, duoti savo širdžiai ir polinkiams kuo nors pasitenkinti, pasidžiaugti, pasigėrėti. Reikia juos nukreipti į tvarkingus, gerus dalykus, į gražius, kilnius išgyvenimus. Kitaip sakant, sublimuoti, pakelti juos į aukštesnį lygį ar plotmę. Pvz.: siekiant išsimokslinimo, vis auklėtis ir grožėtis menu, pačiam įsigyti ar iš kitų pasiskolinti gerų knygų, žurnalų, meniškų albumų, skaidrių, juostelių; žinoti, kuriam kanale geros programos, filmai, kur vakarai ir renginiai su dora publika, šokiais. Būtina taip pat turėti gerą šeimą, priklausyti kuriai veikliai katalikiškai organizacijai, draugijai, klubui, įsijungti (ar pačiam sudaryti) į gerų, kilnių tautiečių būrelį, vienminčių ratelį, kuriame galima susieiti, pasidalinti žiniomis, kartu pasidžiaugti savųjų pasisekimais, švęsti laimėjimus ir dėkoti Dievui.

Biznio ir kituose reikaluose mes paprastai nesileidžiame apgaudinėjami. Jei kartą kas mus apgauna, tai daugiau nepasitikime ir stengiamės su juo nebendrauti. Panašiai reikia elgtis ir dvasiniuose bei doros reikaluose, iš anksto nepasitikėti pasauliu, išpuikusiais bičiuliais, per daug moderniomis draugėmis. Jei apgavo, tai griežtai reaguoti ir pasidaryti vykdytinas išvadas. Jei patys apsigavome ar buvome pasaulio apgauti – nenusiminti, ypač jei tai įvyko dėl žmogiškos silpnybės. Ateityje turime būti labai apžvalgūs, nepasiduoti, kovoti ir daugiau budėti. Dievas tokias kaltes vis atleidžia.

Tačiau, jei kuris aiškiai žino, kad tai netvarka, blogybė ir nuodėmė, o vis tiek leidžiasi suviliojamas, tai tada jau negerai. Taip įsukama į kelią pražūtin. Todėl reikia stengtis vis atsilaikyti, būti nugalėtojais, kurie visad pasitiki Dievo pagalba, jo tėviškais įsakymais ir nepailstančiu gerumu. Būkime kuklūs, neišdidūs, nesivaikykime pasaulio smagumų ir tuštybių. Būkime tikri katalikai, tvarkingai gyvenantys, kitiems džiaugsmą ir gėrį nešantys, patys besidžiaugiantys visais kilniais džiaugsmais, jausmais ir miela Dievo, šeimos, savo bičiulių draugyste.

❄ Jei visu smarkumu veržėmės į kokį nors tikslą ir prašėme Dangaus pagalbos, bet negavome — vadinasi, sėdome ne į savo ratus.

❄ Jeigu nori būti laimingas, laimink kitus pirmasis.

RELIGIJOS PROVARŽOS NAUJOJE RUSIJOJE

PREL. JUOZAS PRUNSKIS

Amerikietis laikraštininkas, redaktorius, daugelio knygų autorius Jim Forest yra pažangus spaudos darbe. Jis artimai bendradarbiavo su katalike konvertite, socialinių idėjų skleidėja Dorothy Day, net paruošė jos biografiją ir redagavo jos sąjūdžio laikraštį "Catholic Worker", parašė kito garsaus konvertito Thomas Merton biografiją ir daug kitų veikalų. Būdamas generaliniu sekretoriumi vadinamosios International Fellowship, per paskutinius septynetą metų dažnai lankėsi Sovietų Sąjungoje, įvairiose jos valdomose valstybėse ir parašė 217 psl. studiją: "Religion in the New Russia. The Impact of Perestroika on the Varieties of Religious Life in Soviet Union". Išleido Crossroad leidykla pereitų metų pabaigoje.

Autorius jau ir prieš dabartinį atolaidį pastebėjo daug religinių proveržų, su kuriomis verta susipažinti. Jis gerokai nustebo, kai dar 1987 m. Leningrade sutiko atominės fizikos specialistą Nikolai Preobraženski, kuris buvo tapęs stačiatikių kunigu, tepraslinkus ketveriems metams po Brežnevo mirties. Gorbačiovas, būdamas vaikas, buvo pakrikštytas, bet vėliau jis tapo komunistu, taigi ir ateistu. Tačiau susitikime su rusų patriarchu ir kitais vyskupais Šv. Kotrinos salėje jis pareiškė apgailestavimą dėl klaidų, padarytų Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu, kas buvo priešinga konstitucijai ir net socialistiniams principams. Jis pažymėjo, kad grąžinamos bažnyčios ir ruošiamas įstatymas apsaugoti tikėjimo laisvę.

Sovietų Sąjungoje lankydamasis, Vatikano sekretorius krikščioniškai vienybei kard. Johannes Willebrand pareiškė, kad jau laikas pašalinti priešiškumus tarp stačiatikių ir katalikų ir darbuotis tarpusavio meilės dialogo dvasia. Metropolitas Juvenalis vienu metu savo kalboje citavo Dostojevskio paskelbtą dėsnį: "Mūsų Bažnyčia turi būti ne tik mūsų, bet ir mūsų gyvenime".

Kai Sovietų Sąjungoje buvo minimas tūkstantmetis nuo krikščionybės įvedimo, dalyvavo ir Gorbačiovo žmona. Iškilmės buvo per radiją (ir turbūt per televiziją) perduodamos po visą kraštą. Giedojo vienuolių ir seminaristų choras iš Zagorskio vienuolyno, Bolšoj teatro salėje jų giesmės buvo girdimos pirmą kartą po 1917 m. revoliucijos. Autoriui kalbantis su žmonėmis, viena moteris pareiškė: "Reikia tikėti Dievą, kitaip — esi miręs. Religija yra gyvenimas".

Danilovo vienuolyne iškilmėse dalyvavo ir kard. Willebrandas.

Sovietų televizija rodė filmą "Motina Marija" apie vieną vienuolę, kuri po revoliucijos turėjo bėgti iš Sovietų krašto. Ji įsikūrė Paryžiuje, net slėpdavo rusų kareivius, pabėgusius iš nelaisvės. Vokiečiai ją areštavo. Ji mirė Ravensburgo lageryje 1945 m. kovo 30 d., pasisiūlydama mirti už kitą mirčiai skirtą moterį. Per vienerius metus Sovietų Sąjungoje buvo įregistruota 800 naujų stačiatikių bendrijų. Pradėjo plaukti Šv. Rašto knygos iš Skandinavijos ir iš D. Britanijos. Jau ir tikintieji galėjo būti renkami į parlamentą.

Pokrovskio vienuolyne vieno pamokslo metu kun. Timotiejus Šaidurovas užklausė klausytojus: "Ar jūs sutiksite gyventi materialisto gyvenimu?" — "Ne!" — šaukė žmonės. "Ar būsite abejingi maldai?" — "Ne!"

Sovietų Sąjungoje auga vienuolynai. Gausu stojančių. Jau net Kievo ligoninėje dirba kai kurios seselės.

Stačiatikių kunigas S. Kozlov patvirtino, kad žmonės kaskart labiau krypsta į tikėjimą, bet nemažai juos blaško ir ekonominiai reikalai. Daugelis krikštijasi. Ukrainiečių kunigas Vladimir Kuzov pasakojo, kad daugelis mokytojų ir daktarų matomi bažnyčioje, jų vaikai krikštijami ir yra didelis pareikalavimas religinės literatūros. Jaučiamas padidėjęs prielankumas iš vyriausybės sudarytų komitetų tikybos, Bažnyčios reikalams. Jau ir Karelijoje yra bažnytinis labdaros fondas. Pasauliečiai tikintieji ir kunigai lanko ligonines.

Petrozavodske moteris Lidija su ašaromis akyse knygos autoriui pasakojo, kaip ji klausosi kasdien "Dievo žodžių iš Amerikos Balso". Maskvoje Danilovo vienuolyne pasakojo, kaip tikintieji ligoninėje skaito religines, šventas knygas. Seniau tai būtų apšaukiama kaip proto susilpnėjimo žymė. Jau vaikams leidžiama vykti į vienuolyną, susipažinti, kaip ten vienuoliai gyvena. Metropolitas Pitirim Maskvoje tvarko vyskupų knygų leidyklą. Jis yra Prisikėlimo bažnyčios, netoli Kremliaus, klebonas ir bendrauja su Raisa Gorbačioviene. Rusų stačiatikių savaitinis laikraštis paskelbė, kad per 18 mėnesių buvo tikintiesiems grąžinta 1.700 cerkvių ir 18 vienuolynų. Religiniai koncertai pasidarė nuolatiniu dalyku. Platus susidomėjimas tremtiniais, kankiniais už religiją. Pamaldomis pagerbiami žuvusieji. Net spaudoje buvo paskelbta, kai buvo Kalinovsko kapinėse ruošiamos pamaldos už Stalino slaptai nužudytuosius ir ten palaidotus. Vienas stačiatikių dvasininkas papasakojo, kaip jo tėvas, kunigas, buvo areštuotas, kai berniukas teturėjo 14 m. Jis nusprendė būti vienuoliu, kad neturėtų šeimos ir drąsiau, laisviau galėtų tarnauti Kristui.

Knygos apie religiją Sovietų Sąjungoje autorius kalbėjosi su žurnalo "Slovo" redaktoriumi Sergei Markus, kuris paliudijo, kaip marksistų filosofas Timofejevič Frolov susidomėjo religija ir kaip to filosofo idėjos yra sudominusios Gorbačiovą. Religinė programa jau duodama ir Maskvos televizijoje. Frolovas skelbia, kad marksizmas nebegali pasilikti dogmatinis, jis turi būti atviras, turi rimtai peržiūrėti savo pažiūras ir rimtai žvelgti į tokius autorius, kaip Solovjovas, Teilhard de Chardin (jėzuitas).

Net ir sentikiai, persekioti dar ir caro laikais, dabar pasijuto laisviau. Jie atgavo savo šventoves Dūkšte ir Utenoje.

Ypač šviesiau dabar pasidarė Ukrainos katalikams unitams. Jie daug pasiekė savo ryžtu. Net keli unitų katalikų vyskupai buvo paskelbę bado streiką. Daug tūkstančių unitų katalikų dalyvaudavo demonstracijose, reikalaudami laisvės. Vienu metu Ukrainoje net 50.000 dalyvavo jų pamaldose. Iš Ukrainos komunistų partijos centro komiteto buvo pašalintas Vladimiras Ščerbicki, "perestroikos" priešininkas, o taipgi ukrainiečių katalikų engėjas. Vienu metu ukrainiečiai sutemus savo namuose uždegė tūkstančius žvakių, paminėdami milijonus Stalino aukų. Gorbačiovas visa tai žinojo ir, lankydamasis pas popiežių Joną Paulių II, užtikrino, kad nauju įstatymu bus garantuota sąžinės laisvė ir katalikams bus užtikrinta galimybė patenkinti savo dvasinius poreikius. Savo knygoje "Religion in the New Russia" autorius J. Forest daug puslapių paskiria informacijoms apie Bažnyčios laisvėjimą ir religinį atgimimą Lietuvoje, bet tai jau mums gerai žinoma. Veikale dėsto ir apie naują gyvastingumą anksčiau komunistų priespaudą kentėjusių protestantų, žydų, musulmonų, budistų bažnyčiose.

Politiniu atžvilgiu Gorbačiovas Lietuvai buvo blogiau negu šaltas. Jo diktatūros metu Lietuvoje liejosi kraujas ir ašaros, tačiau užsienio demokratijų spaudimas ir žmonių ryžtingas pasipriešinimas priespaudai vis dėlto atnešė Lietuvai laisvę ir didesnes galimybes religijos laimėjimo proveržoms visose kitose Maskvos kontroliuojamose respublikose.

Šių laikų šeimos gyvenimas

Bernadeta Miliauskaitė—Harris

Kiekvieną kartą, kai aplankau mamą įeidama pro duris, pirmiausia pastebiu Šventosios Šeimynėlės paveikslą, kuris jau daug metų kabo virtuvėje ant sienos prie stalo. Augant pas tėvelius, kiekviena diena prasidėjo ir baigėsi po tuo paveikslu. Iš ryto valgydavome pusryčius po juo, prieš išskubėdami į mokyklą ir darbus. Vakare valgydavome vakarienę, tėveliui grįžus iš darbo. Susėdę prie stalo, dalindavomės praėjusios dienos įspūdžiais, džiaugsmais ir skausmais. Kiek pergyventa po tuo paveikslu!

Pažvelgus į Šventą Juozapą, Mariją ir Jėzų, pamąstau, kad tokia šeima ir šeima, kurioje aš užaugau su tėvais, sesute ir broliu, darosi retenybė. Tai besikeičiančių laikų rezultatas. Su jais atėjo įvairių pavojų šeimos išsilaikymui.

Pirmas iš tų pavojų yra skyrybos. Esant JAV–bių gimnazijos mokytoja, tenka susitikti su mokinių tėvais. Dažnai nežinia, kurio mokinio tėvai jie yra, nes pavardės skirtingos. Šeimai išsiardžius, vaikai pasilieka gyventi su tėvu ar motina. Išsiskyrę tėvai veda antrą ar daugiau kartų. Vaikai pasilieka pirmo tėvo pavardę. Kiti atsiduria naujo tėvo ar motinos sukurtoje šeimoje ir turi įbrolius ir įseseres.

Ne visi, kurie išsiskiria, vėl susituokia. Vieni lieka auginti vaikus, pasidalindami jais savaitgaliais su išsiskyrusiu tėvu ar motina. Nors vaikai praleidžia savaitgalius su tėvu ar motina, jie nejaučia jų kasdieninės meilės. Visi šie pergyvenimai paveikia vaikus ir pasireiškia jų elgesyje mokykloje bei santykiuose su likusiais šeimos nariais, draugais, mokytojais ir vyresniaisiais.

Šiais laikais, nors tėvai nėra išsiskyrę, jie vis tiek yra atskirti nuo vaikų. Dauguma motinų nenori praleisti visą laiką namuose, augindamos vaikus, kadangi nenori atsisakyti savo profesijos ar sumažinti finansus. Priešmokyklinio amžiaus vaikų globą paveda dienos apsaugos centrui. Tai yra kitas pavojus šeimai. globėjai neatstos motinos. Vaikų auklėjimas reikalauja motinos pasiaukojimo, kad būtų galima jiems įskiepyti katalikybės ir lietuvybės vertybes. Vaikai greitai užauga, ir baigiasi šis ypatingas gyvenimo laikotarpis, kuris jau nesikartos.

Trečias didelis pavojus yra augantis skaičius neištekėjusių mergaičių, kurios pagimdo kūdikius.

Kokia gali būti šio krašto ateitis, kada jos pačios, dar būdamos nesubrendusios, jau gimdo kūdikius? JAV–bių gimnazijose yra tokioms mokinėms specialiai įrengti kambariai, kur globojami jų kūdikiai pamokų metu. Ant durų iškaba prašo: "Tylos! Kūdikėliai miega". Deja, tie kūdikėliai nežinos šeimos meilės. Kokias šeimas sukurs jie patys užaugę?

Daug kūdikėlių visai nepažins gyvenimo, nes motinos juos žudo dar negimusius. Moterys, kurios kovoja už lygias teises, teigia, kad daryti ar nedaryti abortą yra moters sprendimas. Užuot dėdamos pastangas šeimai išlaikyti, šios moterys ją ardo.

Kita šeimos ardytojų grupė siekia lygių teisių homoseksualams. Jie nori, kad jų gyvenimas su vienas kitu būtų pripažintas kaip susituokusiųjų gyvenimas. Tai vedybų išjuokimas. Jų gyvenimas visai negali prilygti prie Dievo įsteigto moterystės sakramento, kurį apibūdina šventas Matas Evangelijoje:

" ...jog Kūrėjas iš pradžių 'sutvėrė žmones kaip vyrą ir moterį' ir pasakė: 'Todėl vyras paliks tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu' " (Mt 19, 4–5).

Dar baisiau yra, kad ši grupė kovoja dėl homoseksualų teisių įsisūnyti ir auklėti vaikus. Jų gyvenimas bus rodomas tiems vaikams kaip normalus. Katalikų Bažnyčia nepateisina šio elgesio.

Galima sakyti, kad šie šeimos pavojai yra rezultatai šių dienų žmogaus palinkimo galvoti

tik apie save. Nori išpildyti savo norus, o nenori pasiaukoti kitiems. O meilė ir pasiaukojimas yra reikalingi išlaikyti šeimą. Šventas Paulius rašo:

"Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria" (1 Kor 13,4–7).

Geriausias meilės ištvermingumo pavyzdys yra Šventoji Šeimynėlė, kurios galva yra Šventas Juozapas. Jis negalvojo apie savo norus ar malonumus. Priėmęs Dievo valią vesti Mariją, sutiko būti jos Skaistusis Sužadėtinis. Jis parodo, kad skaistybė yra reikalinga ir šiais laikais, kai žmogus galvoja daugiausia apie lytinį santykiavimą ir nelaiko tai nuodėme. Kūno geidulių patenkinimas pasidarė svarbesnis už Dešimt Dievo Įsakymų. Ši galvosena ir sukūrė problemas, kurios griauna šeimą: bendras gyvenimas prieš vedybas, skyrybos, abortai, homoseksualizmas ir besiplečianti AIDS liga. Jei žmogus susilaikytų ir suprastų lytinio santykiavimo svarbumą tik vedybiniame gyvenime, šios problemos sumažėtų.

Deja, šiais laikais yra juokiamasi iš šio pagrindinio žmogaus gyvenimo principo. Vietoj skaistybės yra skelbiama "safe sex", apie kurį net aiškina mokyklose ir gimnazijose. Verčiau reikėtų mokyti, ką šv. Paulius rašo savo šeštajame laiške Korintiečiams:

"Saugokitės palaidumo! Bet kokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkėlis nusikalsta savo kūnu. Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebepriklausote patys sau? Iš tiesų esate atpirkti už didelę kainą. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu" (18–20).

Šventas Juozapas sąžiningai atliko tėvo pareigas, o Marija — motinos. Ji apie save negalvojo, kai sutiko būti Jėzaus Motina. Pergyveno jo kančią ir mirtį, niekam nepriekaištaudama. Ji mus moko, kaip priimti Dievo valią. Jėzus užaugo, gerbdamas ir mylėdamas savo tėvus ir jų pasiaukojimą.

Šventoji Šeimynėlė neapsiėjo be bandymų. Su džiaugsmu buvo laukiamas Kūdikėlis Jėzus. Kaip liūdna buvo Marijai jį pagimdyti tvartelyje tarp gyvulių! Kandangi nebuvo saugu tėviškėje, Šventoji Šeimynėlė turėjo gyventi tremtyje, Egipte.Kaip skaudu buvo palikti savo namus ir artimuosius! Jėzui paaugus, tėvams nežinant, jis pasiliko šventykloje. Šventas Juozapas ir Marija jo ieškojo tris dienas. Kaip išsigandę jie buvo, nežinodami, kur jų vaikas. Šventas Juozapas mirė, palikdamas Mariją ir Jėzų. Kaip liūdna netekti šeimos galvos! Šventoji Šeimynėlė nebėgo nuo šių kryžių, ieškodama abortų ar skyrybų, bet juos priėmė.

Šventoji Šeimynėlė tikrai įgyvendino šv. Pauliaus žodžius, kuriuos turėtume prisiminti ir mes:

"Taigi jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsivilkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, ramumu ir kantrumu. Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems, jei vienas prieš kitą turite skundą. Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite. Viršum viso šito, tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis" (Kor 3, 12–14).

Mūsų virtuvėje irgi kabo Šventosios Šeimynėlės paveikslas, kuris primena meilę ir pasiaukojimą. Pažiūrėjus į jį, padėkoju Šventajai Šeimynėlei, kad augant globojo mūsų šeimą. Taip pat prašau jos padėti mano šeimai ir visoms šeimoms sekti jų pavyzdžiu ir nugalėti šių laikų problemas.

■ Jurbarko "Caritas" skyriaus pakviestas, ten viešėjo Vokietijos Ksanteno katedros "Caritas" pirmininkė Katerina Dupon. Jos dėka į Jurbarką jau du kartus buvo atvežtos didelės rūbų, maisto, medikamentų siuntos. Buvo atvykusi su vyru. Juodu su būreliu jurbarkiečių buvo nuvežti į kryžių kalną, kur pastatė kryžių.

■ Maskvoje įvykusio sukilimo metu, kada sukilėliai buvo užėmę radijo stotis, Jelcinas per jų neliestą katalikų radijo stotį paragino gyventojus skubėti prie parlamento ir jį ginti, nepaisant tankų. Tai katalikų radijo stočiai dėkingas Jelcinas leido transliuoti Mišias Marijos garbei iš Fatimos, Portugalijos.

Pasikalbėjimas su kard. Lustiger

Juozas Prunskis

Ar tik ne pirmas atvejis Prancūzijos istorijoje, kad jų sostinės kardinolas Jean—Marie Lustiger yra žydas. Tiesa, jis yra išėjęs prancūzų mokyklas, yra prancūzų kultūros žmogus, bet ir jis pats save laiko žydu.

Tai įdomus asmuo ir patiems prancūzams. Du jų intelektualai — Paryžiaus politinių mokslų instituto direktorius Louis Missika ir Socialinių tyrimų nacionalinio centro direktorius Dominique Walton 65 valandas su juo kalbėjosi, į juostelę įrašydamas to pasikalbėjimo eigą. Susidarė ištisa knyga, pavadinta "Le Choix de Dieu: Entretiens avec Jean—Louis Missika et Dominique Walton". Šią knygą Rebecca Howell Balinski išvertė į anglų kalbą. Ji yra neseniai išleista Ignatius Press San Francisco mieste ir pavadinta "Choosing God — Chosen by God. Conversations with Jean — Marie Cardinal Lustiger".

Pirmą kartą gyvenime teko matyti tokią knygą, kuri ištisai sudaryta iš pasikalbėjimo duotų klausimų ir susilauktų atsakymų, lyg koks ilgas interviu, užimąs net 423 puslapius.

Iš knygos paaiškėja, kad kardinolo Lustiger tėvai 1918 m. iš Lenkijos atsikėlė į Prancūziją. Abudu tėvai yra žydai. Kardinolas dar turi ketveriais metais jaunesnę seserį. Jo senelis buvo rabinas Lenkijoje. Kardinolas sako, kad visą laiką jis save laiko žydu. Jo vardas buvo Aaronas. Jų šeimoje Biblija buvo laikoma užrakinta. Tėvai nebuvo labai religingi. 1936 m. būsimasis kardinolas pirmą kartą surado Šv. Raštą. Kai jis buvo tik dešimties metų, į jo rankas pateko knyga apie katalikus kankinius D. Britanijoje. Tada dar jam buvo daug neaiškumų, nes jis nežinojo skirtumo tarp katalikų ir protestantų, nebuvo mokęsis Britų istorijos. Skaitydamas Naująjį Testamentą, jis pajuto naują įnašą į savo žydiškąją pasaulėžiūrą. 1940 m. jis jau skaitė katalikų autorių Paskalį. Jis ypač pamėgo religinius draminius Corneille ir Racine veikalus. Kartą Montaigne licėjuje jis pastebėjo mokinius, einančius į katekizmo pamoką ir diskutuojančius kai kuriuos klausimus. Ir jis įsiterpė į jų būrį. Bet šie jį tiesiog išspyrė, šaukdami: "Esi žydas, čia ne tavo reikalas!" vis dėlto jis susidomėjo katalikybe ir nusprendė apsikrikštyti. Krikštą jis priėmė Orleano katedroje.

Vienu metu jis ginčijosi su kitu žydu. Lustiger jam įrodė, kad Kristus yra Mesijas. Tada jo katalikybei besipriešinantiems tėvams tas žydas pasakė: "Nieko jau nebegalite padaryti. Duokit jam valią". Motina mirė gana anksti. Ji buvo nugabenta į Auschwitzą ir ten nužudyta.

Lustiger krikštą ir pirmąją Komuniją priėmė 1940 m. rugpjūčio 25 d., paskui per dvejus metus jau nuodugniau galėjo gilintis į krikščionybę. Dabar jis suartėjo su mokslo draugais katalikais ir net įsijungė į Prancūzų katalikų jaunimo organizaciją. Jis pats sakė: "Aš atradau krikščioniško gyvenimo grožį ir karštumą. Beveik kasdien ėjau į Mišias".

Bet nacių okupacijos metu jį pradėjo varginti policija. Sakė, jog jie žino, kad jis yra žydas. Ant jo oficialaus dokumento uždėjo antspaudą "Žydas". Dabar jam reikėjo slapstytis, pasirūpino gauti netikrus dokumentus, įsijungė į jaunų rezistentų sąjūdį "Krikščioniškas liudijimas"ir platino jų slaptą žurnalą "Temoignage Chretien".

Jis buvo Toulouse mieste, kai baigėsi II pasaulinis karas. Skaudžiai jį paveikė naujos prievartos pareiškimas, kai prancūzai plakė ir gatvėmis vilko kolaborantus su okupantais, kai šaukė "kekšės!", vilkdami pusnuoges nacių drauges. Tame mieste tada prancūzai komunistai labai žiauriai elgėsi.

Į Paryžių Lustiger grįžo 1944 m. Motina jau buvo nacių nužudyta, o jis su tėvu nebegalėjo apsigyventi jų ten konfiskuotoje pastogėje. Tais pačiais metais jis įstojo į Sorbonos universitetą. Per porą metų išėjęs klasikinės lite-

ratūros kursą, dvejus metus studijavo filosofiją Katalikų institute. 1946 m. jau įstojo į kunigų seminariją Anksčiau nestojo, nes vis dar buvo įtempti santykiai su tėvu.

Seminarijoje buvo 60 klierikų. Visi jau buvo studijavę universitetuose. Lustiger buvo sužavėtas ten rasta intelektualine laisve. Bet 1950 m., kai jis jau buvo 24 m. amžiaus, turėjo atlikti karinę tarnybą. Pagrindinį apmokymą gavo pėstininkų pulke. Nesislėpė, kad jis buvo klierikas.

Seminarijoje Lustiger išbuvo septynerius metus. Jau tada jis palaikė ryšius su universiteto studentais ir su jų kapelionu. Įšventintas kunigu, jis buvo paskirtas Sorbonos universiteto studentų kapelionu. Jo dvasinei globai buvo pavesti ir Paryžiaus akademijos studentai. Su studentais tada darbavosi apie 20 kunigų, daugiausia jėzuitai. Nuo 1959 m. Lustiger tapo Richelieu centro direktorium, o 1965 m. paskirtas visų studentų kapelionų vyresniuoju.

Jam įstrigo į mintį faktas: kai popiežius Jonas Paulius II vyko į Liurdą, jį aerouoste sutiko prezidentas Mitterand. Popiežius pakartojo prancūzų šūkį: "Liberté, Egalité, Fraternité" (Laisvė, Lygybė, Brolybė), išryškindamas, kad tai krikščionybės išugdytas šūkis.

Kard. Lustiger labai brangina laisvės principus. Minėtiems mokslininkams, vedusiems su juo pasikalbėjimus, jis pasakė: "Pirmoji žmogaus teisių deklaracija pabrėžė jų nepanaikinamą charakterį, tvirtinant, kad kiekvienas žmogus jas gavo iš Tvėrėjo. Tai teistinis humanizmas. Jis toks pasiliko Jungtinėse Valstijose, kurių revoliucija įvyko pirma Prancūzijos ... Vienintelė jėga, kuri įstengia atsilaikyti iki galo, yra dvasinė ... Žmogus pasilieka laisvas, bet Bažnyčios pareiga, kalbant Dievo vardu, nurodyti, kas gera ir kas bloga".

Kalbėdamas apie Kristaus palikimą, Lustiger sakė: "Mano patirtis įtikino mane, kad konfrontacijoje su mūsų laikų inovacijomis ir pažiūromis Evangelija pasilieka vaisinga. Liudydamas daugelio intelektualų ir menininkų — jaunų ir vyresnių — atsivertimus, aš mačiau, kaip Bažnyčia yra sudaryta".

Jam teko organizuoti tūkstančių studentų pilgrimines keliones į garsiąją Chartres šventovę. Jis mokėjo su studentais bendrauti, kaip su lygiais, vis dėlto neprarasdamas kunigo vaidmens. Jis kalbėjo: "Tie jauni žmonės, kuriems aš tarnavau, pasidarė man nuostabi, nepakeičiama dovana. Padedant jiems susirasti pačius save ir Dievą, buvo neįkainojamas paskatinimas mano paties dvasiniam gyvenimui".

Jam taip pat buvo džiaugsmas atlikti poros mėnesių kelionę į JAV. Tačiau po kurio laiko iš studentų kapeliono Lustiger buvo perkeltas darbuotis Sainte–Jeanne–de–Chantal parapijoje. Tai buvo perkėlimas į paprastutes pareigas, bet jis čia taip nuoširdžiai įsijungė į darbą, kad verkė, kai reikėjo iš parapijos keltis kitur. Jis visuomet pabrėždavo krikščioniškosios moralės svarbą, kuri yra paremta Dievo įsakymais.

1979 m. Lustiger buvo paskirtas Orleano vyskupu. Tai jis laiko labiausiai lemiama tarnyba savo gyvenime. Orleano vyskupu jis išbuvo metus ir tris mėnesius. Jis sako, kad gavęs žinią, jog skiriamas Paryžiaus arkivyskupu, iš pradžių pajuto liūdesį, kad reikės palikti Orleaną. Jis net nesijautė, kad būtų labiausiai tinkamas toms pareigoms. Bet ir tada jis viešai prisipažino, kad yra žydas, Lenkijos emigranto sūnus.

Kard. Lustiger yra gerbiamas ir įtakingas žmogus. Ši jo dabarties pasisakymų knyga apima daugelį istorinių, ideologinių, religinių klausimų, ryškiai nušviečia jo gyvenimo kelią. Reikia tik stebėtis tų dviejų jį kalbinusių mokslininkų gilumu, įžvalgumu, keliamų klausimų aktualumu ir platumu.

Atsiųsta paminėti

Aleksandras Radžius. KELIAUJAME ABU, MĖ NULI. Eilėraščiai. Dailininkas Paulius Jurkus. Leidėjas "Darbininkas". Spaudė Pranciškonų spaustuvė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. 1991 m. 64 psl., kaina 6 dol. Ciklų motto šv. Pranciškaus Asyžiečio "Saulės giesmės" ištraukos. Giesmės vertėjas — Stasys Santvaras.

Aleksandras Radžius, be abejo, yra vienintelis mūsų poetas, savo eilėraščius rašąs iš žvaigždžių ir astronomijos. Jau pirmiau jis yra išleidęs tris knygas: *Paukščių takas* (1961), *Baltas mėnulio miestas* (1975) ir *Priimk mane, mėnuli* (1980).

Šiame rinkinyje yra 49 eilėraščiai, parašyti modernia forma, nesilaikant nei pastovaus ritmo, nei rimo, bet (kaip knygos aplanke rašoma) "vi-

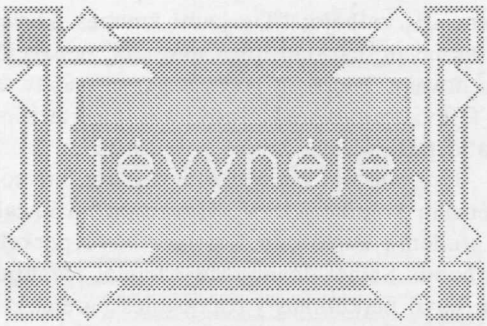

Paruošė Gediminas Vakaris

PADĖKOS DIENA LIETUVOJE

Rugsėjo 8-ąją Lietuva minėjo Švenčiausiosios Mergelės Marijos gimimo šventę, Vytauto Didžiojo karūnavimo dieną ir pirmą kartą — Padėkos dieną. Iškilmės vyko visuose Lietuvos miestuose, miesteliuose ir rajonuose.

Pagrindinės Padėkos dienos pamaldos buvo laikomos Šiluvoje. Šv. Mišias aukojo kardinolas V. Sladkevičius ir Lietuvos vyskupai. Kardinolas ir AT pirmininkas V. Landsbergis pasirašė Lietuvos pasiaukojimo Nekaltosios Mergelės Marijos širdžiai aktą. Padėkos dienos epilogas buvo Vilniuje. Vakare arkikatedroje buvo laikomos iškilmingos šv. Mišios. Po jų tūkstančiai vilniečių susirinko Katedros aikštėje paminėti įvykusias iškilmes. (Tiesa)

LAPKRIČIO 23-čioji — LIETUVOS KARIUOMENĖS ĮKŪRIMO DIENA

Iškilmės paminėti Lietuvos kariuomenės įkūrimo dieną prasidėjo šv. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje. Jas aukojo vyskupas Sigitas Tamkevičius. Buvo pašventintos Lietuvos kariuomenės vėliavos. Paskelbta, kad Lietuvos vyskupų konferencijos nutarimu prelatas Alfonsas Svarinskas paskirtas Lietuvos kariuomenės vyriausiuoju kapelionu.

Po Mišių Katedros aikštėje vyko Lietuvos kariuomenės paradas, kuriame dalyvavo kariuomenės junginiai iš visos Lietuvos miestų ir rajonų. Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius priėmė naujokų priesaiką. Lietuvos karius pasveikino atstovai iš Estijos ir Latvijos. Iškilmingą paradą Katedros aikštėje stebėjo užsienio šalių diplomatai. Po pietų Antkalnio ir Rasų kapinėse pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. (Lietuvos aidas)

PAMINĖTA JONO BASANAVIČIAUS GIMIMO 140-OSIOS METINĖS

Patriarchui prisiminti minėjimas įvyko Vilniuje, Menininkų rūmuose. Ožkabalių kaime (Vilkaviškio raj.) jubiliejaus proga buvo iškilmingai atidarytas memorialinis muziejus Jono Basanavičiaus gimtoje sodyboje. Sodyba atstatyta visuomenės pastangomis. Jau kelinti metai čia talkose sodinami ąžuoliukai — kuriamas Jono Basanavičiaus ąžuolynas.

Lapkričio 23 dieną nuo pat ryto ėjo žmonės prie Jono Basanavičiaus kapo Vilniuje Rasų kapinėse. Padėjo vainikus rašytojai, medikai, kariai. Puokštes gėlių dėjo seni vilniečiai, kuriems yra tekę pažinti šį taurų žmogų. Lenkė galvas pokario metų studentai, kurie buvo persekiojami vien už tai, kad ateidavo prie šio kapo per Vėlines. (Lietuvos aidas)

JAUNUOLIŲ ŠAUKIMAS Į KARINĘ TARNYBĄ

Šį rudenį šaukimo lapelius gavo 1965 – 72 metų gimimo vaikinai, kuriems šiais metais sukako 19 metų.

Krašto apsaugos ministerijos komendantūros, vykdydamos vyriausybės nutarimą, pra-

---

sur jie sukasi melodingai ir plaukia kaip tie žvaigždynai, kaip tas Mėnulis, kaip Visata".

David Fainhauz. LITHUANIANS IN THE USA. Aspects of Ethnic Identity. Lithuanian Library Press, Inc., Chicago, IL 1991. Išvertė Algirdas Dumčius. 246 psl., kaina 15 dol.

Į LAISVĘ. Nr. 112 (149). Rezistencinės minties ir politikos žurnalas. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai tris kartus per metus. Redaguoja Juozas Baužys, 9240 Cliffside Ln., Orlando Park, IL 60462. Administracija: J. Prakapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 933 05.

LITUANUS. Vol, 37, No. 4. Šį numerį redagavo Antanas Klimas. Redakcijos ir administracijos adresas: Lituanus, 6621 S. Troy, Chicago, IL 60629-2913.

dėjo pirmąjį po 50 metų jaunuolių šaukimą į tikrąją karinę tarnybą. Vaikinai tarnaus Lietuvos pasienyje, greito reagavimo brigadose, garbės sargybos daliniuose, VRM patrulių tarnybose, įkalinimo įstaigų apsaugoje. Tarnyba truks 12 mėnesių. Vaikinai, kuriems patiks tarnyba kariuomenėje, galės tapti liktiniais, stoti į karininkų kursus.

Imami kariuomenėn tik labai geros sveikatos vaikinai. Ypač tikrinama regėjimas, spaudimas. Žiūrima, kad nebūtų širdies sutrikimų, psichinių bei neurologinių susirgimų.

Komendantūra kiekvienam naujokui primena, kad atvykstantys tarnauti būtų nusiprausę, trumpais plaukais, su savim turėtų šakutę, peiliuką, šaukštą, puoduką, tualeto reikmenis ir vieną pamainą apatinių drabužių.

Komendantūros darbuotojai sako, kad šaukimas vyksta sklandžiai. Daug jaunuolių veržte veržiasi į greito reagavimo dalinius ir garbės sargybą. Tačiau kaip ir visur, kareivius apgyvendinti trūksta patalpų. (Lietuvos aidas)

GEDIMINO METAI

1991-ieji metai buvo paskelbti Gedimino metais. Tais metais sukako 650 metų nuo Gedimino mirties. 1993 metais bus 670 m. nuo Vilniaus — Lietuvos sostinės įkūrimo.

Siūloma Vilniaus centre, Lukiškių aikštėje, pastatyti paminklą Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrėjui — Lietuvos Didžiajam kunigaikščiui Gediminui. 1323 metais pirmą kartą minimas Vilniaus vardas. Gediminas jau tada buvo perkėlęs Lietuvos sostinę iš Trakų į Vilnių. Kunigaikštis Gediminas rašė laiškus į Vakarų Europos valstybes, kviesdamas atvažiuoti į Vilnių ir įsikurti pirklius, amatininkus, vystyti prekybą. (Tiesa)

SPAUDŽIAMOS SULTYS

Anykščių valstybinėje įmonėje "Anykščių vynas" pradėtas perdirbti naujasis obuolių derlius. Obuoliai superkami iš septyniolikos apylinkinių rajonų.

Iš naujo derliaus spaudžiamos koncentruotos sultys. Tūkstantis tonų šių sulčių bus parduotos Vokietijai. Per šių metų sezoną jau pagaminta 31 tona koncentruotų raudonųjų serbentų sulčių. (Tiesa)

LIETUVOS POLICIJA

Spalio 2-oji yra policijos šventė. Ji bus minima kasmet. Šiemet Vilniuje šventė prasidėjo prie Vidaus reikalų ministerijos. Vilniaus miesto gatvės jau seniai nebuvo mačiusios tokio gražaus būrio uniformuotų vyrų, kurie grojant orkestrui žygiavo darnia greta. Arkikatedroje Vilniaus vyskupas J. Tunaitis pašventino policijos vėliavą, aukojo šv. Mišias, kuriose dalyvavo vyriausybės nariai. Po pietų skverelyje prie VRM kultūros ir sporto rūmų pasodinti ąžuoliukai. Atidengtas paminklinis akmuo. (Tiesa)

VYSKUPAS VINCENTAS BORISEVIČIUS

"Lietuvos aide" Aldona Kudžmaitė rašo, kaip jai pasisekė surinkti labai daug medžiagos apie kankinį vyskupą Vincentą Borisevičių. Vieni su juo dirbę ar kalėję prisiminimais dalijosi laiškuose, kiti pasakojo atvykę į butą, nebegalintys seneliai ar ligoniai kvietė atvažiuoti.

Keturiasdešimt šeštųjų metų vasario penktosios vakaras buvo lyg ir toks pat, kaip visi kiti vakarai. Atlaikęs katedroje šv. Mišias, drauge su savo dviem seserimis vyskupas sėdo vakarieniauti. Bet prasiveria kambario durys ir įeina Telšių saugumo darbuotojas Raskevičius su pasiūlymu, kad vyskupą nuveš į Vilnių, kur vyksta Lietuvos vyskupų susirinkimas. Tik išėjus į kiemą, atsiskleidė baisi klasta. Kieme stovinčioje mašinoje sėdėjo dar keli saugumiečiai, kurie iššokę grūste į ją įgrūdo vyskupą ir užtrenkė duris. Vyskupas buvo nuvežtas į Vilnių, į valstybinio saugumo požemius ir užvesta baudžiamoji byla. Veltui Lietuvos vyskupai prašė LTSR Aukščiausios tarybos pirmininką J. Paleckį, kad vyskupas būtų paleistas. Niekas nepadėjo. Pančiai nuo šešiasdešimtmečio Ganytojo taip ir nenukrito iki pat jo mirties.

"Vyskupą tardydavo, — pasakojo atvykęs zarasiškis K. Gurskis, — kiekvieną naktį. Iškviesdavo vakare, o paleisdavo tiktai ryte. Iš tardymo vyskupas ateidavo labai pavargęs, bet miegoti negalima, nes jau rytas. Stovėdavo ištisas valandas prie kameros kampe esančio staliuko beveik ant vienos kojos, nes antroji buvo labai nesveika — išsiplėtusios venos. Vyskupas buvo labai ramus ir kantrus. Visus kameroje esančius ramino tikėjimu, kad tos kančios kada nors pasibaigs".

Gyvasis Baltijos kelias *J. Polio nuotr.*

"Mus nepaprastai žavėjo vyskupo šventumas, — pasakojo vilnietis A. Kavaliauskas, — labai tyliai, nes nebuvo galima garsiai kalbėti, jis pasakojo kameros kaliniams apie tiesą, gėrį, grožį, šventumą ir kitas dvasines vertybes. Sielojosi, kad tų vertybių vis mažiau ir mažiau beturi Lietuvos jaunimas. Skundėsi ir kad labai iškreipta, suklastota tikrovė jo byloje. Dėl savo ateities nejautė nė mažiausio nerimo". — "Prieš Dievą ir sąžinę jaučiuosi esąs teisus, todėl ko man bijoti", — sakydavo.

B. Čaplikas iš Marcinkonių sakė, kad kažin ar būtų iškentėję tas baisiąsias kančių dienas, jei nebūtų buvę drauge su vyskupu. Jis mums davė tiek daug dvasinės stiprybės, kad ji gaivino mus net tolimame Magadane ar kituose lageriuose.

Kiekviename laiške, pasakojime, vis tokie šilti, gražūs atsiliepimai. Sudomino mane vienas autentiškas, su dvylika parašų, antspaudu patvirtintas dokumentas. Dvi savaites prieš vyskupo teismą jį pateikė Telšių miesto gydytojai žydai. Laiške buvo tvirtinama, kad vyskupas Borisevičius vokiečių okupacijos metu priglaudęs ir slėpęs dešimt suaugusių moterų žydžių. Laikė kaimuose ir pas kai kuriuos vyskupijos kunigus besislapstančius žydus. Iš Telšių kalėjimo išlaisvino ir išgelbėjo nuo pražuvimo keturmetę žydukę. Žydai prašė teismą į tai atsižvelgti. Niekas nepadėjo. Buvo nuteistas sušaudyti.

Kartu kalėjusiųjų prisiminimuose vyskupas visada buvęs nepaprastai nuoširdus, gera linkintis, gailesingas. Gavęs menką siuntinėlį (nes didelių neduodavo), dalijosi su kitais. Buvo kantrus, grįžęs iš tardytojo padrąsindavo kitus nenusiminti. Buvo mušamas, kentėjo daug, buvo labai sutinusios kojos. Visada vilkėjo sutaną, buvo nepalūžęs, tiesus, labai ramus.

Vyskupas Vincentas Borisevičius buvo sušaudytas 1946 m. lapkričio 18 d. Bet kur? Kur tavo kapas, vyskupe? Kur ilsisi tavo kaulai, kuriuos Lietuvos tikintieji nori surasti ir garbingai palaidoti? Daugelio iš visos Lietuvos atėjusių laiškų autoriai tvirtina, kad vyskupas sušaudytas Gedimino kalno papėdėje, netoli Vilnelės. Lapkričio 17 d. vyskupas B. Borisevičius buvo labai gražiai paminėtas Telšių katedroje. Daug žmonių susirinko ir kitose Lietuvos bažnyčiose pasimelsti už ganytojo sielą. O ten, prie Vilnelės, Gedimino kalno papėdėje buvo daug uždegta žvakučių. Kaip auką, kaip širdies dalelę, kartu su gražiausiais jausmais tikintieji jas čia atnešė ir uždegė. Kas žino, gal žvakutės sužibo ir toje vietoje, kurią prieš keturiasdešimt penkerius metus aplaistė ganytojo kraujas.

■ Nijolė Sadūnaitė išrinkta Vilniaus dekanato "Caritas" pirmininke. Jos įstaiga yra Odminių g-je 8-7, beveik priešais katedrą.

■ Viena iš dienraščio "Draugo" redaktorių — Aldona Zailskaitė — yra baigusi teologijos studijas. Rašo turiningus religinius vedamuosius ir veda rekolekcijas. 1991 spalio pirmą savaitgalį vedė rekolekcijas moterims Čikagoje, o antrą spalio savaitgalį — Los Angeles grupei.

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS, S.J.

"Klausimų kraitelė"

Tokiu vardu yra pavadintas klausimų ir atsakymų skyrius "Gimtojoje kalboje", kuri jau eina Lietuvoje trečiuosius metus. Ji ėjo ir nepriklausomybės laikais, bet, užėmus Lietuvą Sovietams, buvo uždaryta. Jau praėjusiuose "Laiškų lietuviams" numeriuose šį žurnalą paminėjome ir skaitytojus raginome užsisakyti. Dabar šiame mūsų žurnalo "Kalbos" skyriuje perspausdinsime keletą klausimų su kalbininkų atsakymais. Manome, kad tai bus naudinga ir mūsų skaitytojams, o taip pat gal ir jie susigundys "Gimtajai kalbai" nusiųsti savo klausimų. "Gimtosios kalbos" adresas: Žygimantų 12, 2000 Vilnius, Lithuania.

Ministeris ar ministras?

Kadaise oficialiai vartotos lyties *ministeris* atsisakyta jau prieš karą (žr. GK, 1938, P. 26), — be abejo, ir toliau vartosime įteisintą *ministrą*, pasitaikantį jau XVI a. (pvz., Daukšos) raštuose.

Tiesa, šis žodis yra kilęs iš lotynų *minister* "tarnas" (pvz.: *Qui maior est vestrum erit minister vester* "Kas iš jūsų didesnis, tebūnie jūsų tarnas" Mt 23,11), bet tokį kamieną turi tik jo vienaskaitos vardininkas (beje, ir tas yra fonetiškai išriedėjęs iš senesnės lyties *ministrus*, — visų kitų linksnių galūnės segamos prie *ministr* — (plg.: vns. kilm. *ministri*, naud. *ministro*, gal. *ministrum*, dgs. vard. *ministri* ir t.t.).

Latviai prie ministro (*ministrs, ministra*) yra priderinę ir ministerijos pavadinimą — *ministrija*. Mes jų pavyzdžiu čia nesekame — vartojame (tikriausiai nusižiūrėję į vokiečius) kiek perdirbtą lotynų kalbos žodį *ministerium* "tarnyba" (plg. *ministeria* "tarnai, patarnautojai").

Ministrą (o ne *ministerį*) remia ir panašios kilmės *magistras* (iš lot. *magister* "mokytojas"); *magisteriu* jo, rodos, niekas nevadina. Čia gal verta pridurti, kad iš lot. *magister* "mokytojas" yra išriedėję taurios reikšmės žodžių: vokiečių *Meister* (tiesiai ar netiesiai davęs mūsų *meistrą, didmeistrį, burmistrą*), anglų *mister* (apytikris mūsų *pono* atitikmuo), prancūzų *maitre* "šeimininkas, valdovas").

Aleksas Girdenis

Ar keistini pasakymai *pristatyti įstatymo projektą* ir *įstatymo projekto pristatymas*?

Pasakymai *pristatyti įstatymo projektą, įstatymo projekto pristatymas, pristatyti naują rašytojo knygą, naujos rašytojo knygos pristatymas* ir kiti panašūs pasakymai su žodžiu *pristatyti, pristatymas* yra aiškūs vertalai ir bendrinei kalbai neteiktini.

Kai turimas galvoje kokio įstatymo projekto skaitymas ir jo esmės aiškinimas, galima sakyti *pateikti (pateikia, pateikė, pateiks) įstatymo projektą, įstatymo projekto pateikimas*. Antra vertus, vietoj *pateikti* ir *pateikimas*, galima vartoti ir *supažindinti, supažindinimas*: *supažindinti su įstatymo projektu, supažindinimas su įstatymo projektu*.

Albertas Rosinas

Sėdi už vairo ar prie vairo?

Spaudoje ir šnekamojoje kalboje iš tiesų labai įvairuojama. Kviestieji radijo, televizijos kalbėtojai dažniausiai sako *sėsti už vairo*. Tai nėra gerai.

Prielinksnio *už* konstrukcijos lietuvių kalboje reiškia vietą už ko nors, pavyzdžiui, *už miško, už tvoros*. Šeimininkas svečius paprastai kviečia *prie stalo*, o slinkti ragina *už stalo* (turi galvoje priešingą nuo durų pusę — tarp stalo ir sienos). Visi sakome, kad mašininkė sėda *prie rašomosios mašinėlės*, o ne *už rašomosios mašinėlės*, taigi aiškiai pabrėžiame vietą priekyje, o ne užpakalyje. Tas pat pasakytina apie

Dėl mūsų poterių

Malonus "Laiškų lietuviams" Redaktoriau,

Visą laiką džiaugiuosi "Laiškais lietuviams": aktualios ir įvairios straipsnių temos, taisyklinga kalba. Gera skaityti rašančiuosius iš Lietuvos. Dieve, duok ir toliau būti tvirtiems ir kūrybingiems žurnalo darbuotojams.

Norėčiau iškelti mažą problemėlę. Tai buvo vieno lietuvio šermenyse. Du kunigai kartu kalbėjo rožinį. Vienas sako: "ir nevesk mus į pagundą", o kitas tuo pačiu metu: " ...ir neleisk mūsų gundyti". Kalbant "Sveika, Marija", pirmasis jų: " ...ir pagirtas Tavo įsčių vaisius Jėzus", kitas: " ...ir pagirtas Tavo Sūnus Jėzus".

Prisimenu mūsų mirusio filosofo—teologo Antano Maceinos, mano supratimu, teisingą aiškinimą. Pasak jo, pirmasis variantas, vartojamas ir kitose kalbose, yra tikslesnis abiejose maldose. "Nevesk mus į pagundą" nereiškia, kad Dievas mus gundytų. Žmogus gali būti gundomas ir žemiškųjų gėrybių gausos suteikimu.

Antruoju atveju "sūnumi" galįs būti vadinamas ir įsūnytas vaikas, ne motinos "įsčių vaisius".

Tad ar nereikėtų visiems laikytis anksčiau minėto pirmojo varianto?

Jus didžiai gerbiąs
Jonas Mikulionis

Gerbiamasis,

Jūs nesate pirmas, kuris šį klausimą kelia. Daugumas čia diskutuoja ir savo nuomones gina. Taip darė Jūsų minėtas A. Maceina, taip daro prel. L. Tulaba ir daugelis kitų dvasininkų bei pasauliečių.

Tie Jūsų minėti du kunigai, be abejo, blogai elgėsi. Reikėjo jiems susitarti ir kalbėti vienodai, kuriam nors nusileidžiant. Žinoma, dabar oficialus yra antrasis variantas.

Iš kur tas antrasis variantas atsirado? Kai po II Vatikano susirinkimo buvo įvedamos kai kurios liturginės reformos, kai ir lietuviai pradėjo rūpintis liturginių tekstų vertimais, buvo nutarta reformuoti ir poterius, kad būtų visiems aiškiau. Mat, ypač Lietuvoje, komunistai juokdavosi iš katalikų, sakydami: "Koks tas jūsų Dievas, kad veda į pagundą ..." Pasakysiu, kad man nepatinka nei pirmas, nei antras variantas. Antrame variante gal mes per daug iš Dievo reikalaujame. Juk pagunda nėra blogas, nuodėmingas dalykas. Juk ir Kristus buvo gundomas. Būtų geriau sakyti: "Ir neleisk mūsų sugundyti". Tai reiškia, neleisk, kad mes pasiduotume pagundai. Kiek teko girdėti, ir kai kuriems Lietuvos dvasininkams toks variantas patiktų. Gal jis kada nors ir bus oficialiai įvestas.

Vietoj "įsčių vaisius" buvo įvestas "sūnus" turbūt tik dėl vaikų, manant, kad jie nesupras, kas yra tas "įsčių vaisius". Be abejo, yra teisinga, kad sūnus gali būti ir adoptuotas, bet griebtis šio argumento, man atrodo, trupučiuką naivoka. Juk jeigu tėvas pasakys, kad čia yra jo sūnus, tai turbūt niekas nesuabejos ir neklaus, ar tai yra jo žmonos įsčių vaisius, ar tik adoptuotas sūnus.

Antrasis variantas yra Romos patvirtintas, bet leidžiama vartoti ir pirmąjį. Žinoma, būtų geriau vienodumas. Dabar visose naujai spausdinamose maldaknygėse ir katekizmuose vartojamas tik antrasis variantas.

Redaktorius

---

vairą: sėdama vis dėlto *prie vairo*. Sakantieji *sėdo už vairo, sėsiu už rašomojo stalo, stojo už valdymo pulto* yra paveikti slaviškos prielinksnio *za* vartosenos. Todėl taisykime: *Už (= Prie) vairo jis sėdi* (geriau: *Dirba vairuotoju, vairuoja) jau keliolika metų; Niekada nesėskime už (= prie) vairo neblaivūs.*

Jonas Šukys

Šis tas apie kavą

Štai kokias žinias apie kavą paskelbė žurnalas "American Scientist". 133 milijonai puodelių kavos padėjo amerikiečių ir olandų mokslininkams įrodyti, kad per dieną galima išgerti 4 ar 5 puodukus juodos kavos, nesibaiminant, kad dėl to susirgsi širdies liga ar gausi insultą. Dvejus metus trukusiame tyrime dalyvavo 45.589 vyrai nuo 40 iki 75 metų amžiaus. Įdomiausia, kad žalingomis savybėmis pasižymi kava be kofeino. Tokios kavos kelis puodelius der dieną geriantysis žmogus turi beveik dvigubai daugiau šansų susargdinti širdį, lyginant su tuo, kuris visai negeria arba geria normalią kavą su kofeinu.

Kas mūsų laukia XXI amžiuje?

Į šį klausimą bandė atsakyti futurologai Amerikos žurnalo "Life" puslapiuose. Štai kelios pranašystės.

◆ *Naftos ištekliai.* Jeigu jos eksploatavimo tempai bus tokie pat kaip dabar, greitai išseks. JAV išvalyti ištekliai baigsis 2010 m., o buvusioje Sov. Sąjungoje — 2015 m. Netgi turint galvoje galimus naujus telkinius, naftos užteks ne daugiau kaip pusei amžiaus.

◆ *Šiltnamio efektas.* Jis jau pradėjo reikštis. Globalinis planetos klimato atšilimas neišvengiamas. Jeigu skubiai nebus susigriebta saugoti gamtą, pasaulio vandenynai, į kuriuos suplauks ištirpę polariniai ledai, paskandins ne tik Veneciją, bet ir Nyderlandus, taip pat daugelį pakrančių šalių visuose žemynuose.

◆ *Baisios ligos.* Jei nepavyks stabilizuoti ekologinės situacijos, kils naujos epidemijos, atsiras dar baisesnių ligų už AIDS ir vėžį. Beje, ne visos futurologų pranašystės tokios liūdnos. XXI a. žmonių laukia ir geresni dalykai.

◆ *Maisto produktai.* Sintetinio maisto (iš medienos, naftos perdirbimo produktų) mada greitai turi praeiti. Bus vertinami natūralūs, su genų inžinerijos pagalba sukurti augaliniai delikatesai. Ekspertai mano, kad per artimiausius dešimtmečius pavyks išvesti daug riebalų turinčių bulvių veislę. Joms kepti taukų nereikės. O apelsinų sultys bus ne iš vaisių spaudžiamos, o auginamos tiesiog buteliuose, t.y. nepaprastai padidintose ląstelėse—kolbelėse.

◆ *Senėjimo procesą* tikriausiai pavyks pristabdyti. 2040 m. 65 m. žmogus fiziniai, psichologiniai ir kiti duomenys bus kaip 45–mečio. Vidutinė gyvenimo trukmė XXI a. viduryje (jei pavyks įveikti ekologinę krizę) pailgės iki 100 m. Kai kurios "amžinos" ligos pvz., dantų kariesas, visiškai išnyks.

◆ *Dauguma namų* išsivysčiusiose šalyse bus visiškai kompiuterizuoti. Elektroniniai pagalbininkai palaikys namuose švarą ir tvarką, padės gaminti maistą ir t.t. Išplėstas kompiuterių tinklas leis šeimininkėms dirbti neišeinant iš savo namų.

◆ *Transportas.* Be abejo, XXI a. komandiruočių sumažės. Tačiau turistinių kelionių bus daug daugiau negu dabar. Tuo labiau, kad amžiaus viduryje nebus problemos (kas turės tvirtos valios) netgi nuskristi į Marsą. Apskritai kosminės kelionės taps visai paprastu dalyku, joms nebereikės specialaus pasirengimo. Tai bus nelyginant dabartinis skridimas lėktuvu.

Per futbolą į chemiją.

W. Ramsey (1852 – 1916), anglų chemikas, Nobelio premijos laureatas, jaunystėje buvo aistringas futbolo žaidėjas. Kartą rungtyniaudamas jis susilaužė koją ir ilgesnį laiką turėjo pabūti namie. Iš nuobodumo užsiėmė fejerverkais. Pradėjo skaityti Grahamo chemijos vadovėlį, o tėvas jam parnešdavo reikalingų chemikalų. Fejerverkai pavykdavo puikiai, o kartu augo ir susidomėjimas chemija ...

("Mokslas ir gyvenimas", 1991 m. Nr. 9)

Buvo krikštijamas maždaug penkerių metų berniukas. Kai kunigas jam norėjo paduoti uždegtą žvakę, berniukas nusisuko ir mojuodamas rankute, tartum gindamasis, sakė:

— Ne, ne, ne! Mamytė man draudžia žaisti su ugnimi!

* * *

Vieno žinomo Lietuvos kalbininko septynmetis anūkas Linas klausia savo senelį:

— Tėvuk, ką tu dirbi?

— Aš kalbininkas, — atsako senelis.

— Aš žinau, kad tu kalbininkas, bet ir kalbininkai turi ką nors dirbti.

— Rašau knygas, straipsnius.

— O kiek tu jų parašei?

Pasakytas skaičius anūkui padarė didelį įspūdį. Jis nustebęs sakė:

— Oho, bet kur tu, tėvuk, gavai tiek daug rašalo?

* * *

— Jonuk, kur mama?

— Ji prieš penkias valandas išėjo pas kaimynę penkioms minutėms pasikalbėti.

* * *

Prie vienų Marquette Parko namų lango Čikagoje buvo prilipintas toks skelbimas: "Išnuomojamas butas šeimai, tik be vaikų". Po kiek laiko kartą šeimininkė girdi nedrąsų beldimą į duris. Jas atidariusi, ji mato kokių penkerių metų berniuką, o už jo jauną porą. Berniukas, sukdamas rankoje kepurę, oriai sako:

— Ponia, mes matėme jūsų lange skelbimą. Mes norime tą butą nuomoti. Aš neturiu jokių vaikų, tik savo senus tėvelius. Jie yra čia su manim ...

Šeimininkė nusišypsojo ir butą išnuomojo.

* * *

Iš Danijos grįžęs vienas aukštas komunistų pareigūnas sako:

— Danija gražus kraštas, bet žmonės blogai gyvena.

— Kaip tai? — nustebo vienas klausytojų, — man teko neseniai ten būti ir mačiau pilnas krautuves prekių.

— Tai nieko nereiškia. Žmonės neturi pinigų pirkti, nes prie krautuvių nematyti eilių.

YRA KUO DŽIAUGTIS .....atkelta iš 50 psl.

apie tokį džiaugsmą, kuris nugali visa. Jis tik vienas yra vertas dėmesio, nes tik šis džiaugsmas gydo ir gelbsti".

Pasilikime prie Apaštalo žodžių. Mes patys neseniai šių Naujųjų metų proga sveikinome vieni kitus, linkėjome sėkmės, kalbėjome apie planus, išreiškėme viltis. Tai, ką mes vieni kitiems linkime, palyginkime su tais linkėjimais, kuriuos Apaštalas išreiškia... Tai religiniai linkėjimai. Bet jie yra labai svarbūs.

Mes linkime vieni kitiems sveikatos, laimės, sėkmės, kartais dar ir "Dievo palaimos". Bet turbūt šiuos linkėjimus reikėtų papildyti: turėtume palinkėti vieni kitiems, kad augtume tikėjimu, viltimi, meile, kad daugiau turėtume ramybės ir džiaugsmo, kuris kyla iš tikėjimo. Pirmo amžiaus krikščionis, kurs rašė šį laišką, taip ir darė. Jo tokie linkėjimai. Ir aš norėčiau jums palinkėti brandos tikėjime, tvirtumo viltyje ir pažangos meilėje, meilėje Dievui ir žmonėms!

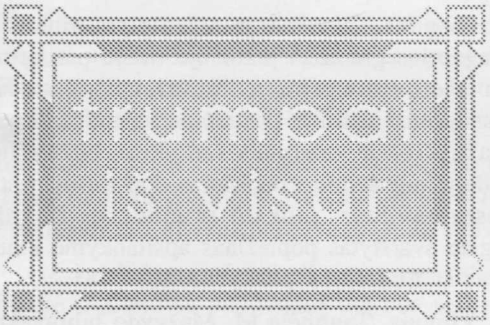

■ Čikagos arkivyskupas kard. J. Bernardinas 1986 m. įsteigė vadinamąjį "Big Shoulders" fondą, kuris yra skyręs 4,5 mil. dolerių paramą 130–čiai neturtingųjų mokyklų.

■ Vašingtone veikia JAV vyskupų įkurta speciali įstaiga padėti Rytų ir Centro Europos bei Sovietų Sąjungos tikintiesiems. Jai vadovauja buvęs Šv. Antano parapijos Cicero administratorius kun. dr. J. Šarauskas. Ta įstaiga jau paskyrė labai stambią paramą Šv. Kazimiero kolegijai Romoje, kur specializuojasi kunigai lietuviai. Tirdamas tikinčiųjų padėtį, kun. J. Šarauskas lankėsi Rumunijoje ir Bulgarijoje, o 1992 m. vyks į Ukrainą ir Gudiją.

■ San Antonio, Texas, arkivyskupas Patrick F. Flores jaunatvėje buvo pasitraukęs iš mokyklos, kad padėtų vargstantiems tėvams. Jis net buvo naktinių klubų dainininkas ir šokėjas. Motinos siunčiamas, jis nuoširdžiai atliko rekolekcijas ir nusprendė tapti kunigu, pakeisdamas savo gyvenimo kryptį. Kunigu įšventintas 1970 m., savo uolumu ir darbo sėkmingumu atkreipė bažnytinės vyriausybės dėmesį ir buvo parinktas tapti pirmuoju JAV meksikiečių arkivyskupu. Jo pasakojimą apie savo gyvenimą išspausdino "Catholic Digest" 1991 m. lapkričio mėn. numeryje.

■ Lietuvių religinės šalpos įstaiga Brooklyn, N.Y. LIC informacijų skyrių perdavė Lietuvos ambasadai prie Jungt. Tautų bei ambasadai Vašingtone. Liet. Religinė šalpa toliau koncentruosis į savo tiesioginį uždavinį – paramą lietuvių religiniam gyvenimui, karitatyvinei veiklai, religinei informacijai. Rel. šalpos tarnautoja R. Virkutytė išvykusi į Lietuvą organizuos Rel. šalpos informacijų centrą. Liet. relig. šalpos tarybą dabar sudaro pirm. vysk. P. Baltakis, vicepirmininkai: prel. V. Balčiūnas, kun. A. Kontautas, kun. Z. Smilga ir kiti patikėtiniai; vedėjas – kun. K. Pugevičius.

■ Peru valstybėje, Pietų Amerikoje, misijose darbuojasi lietuvaitė seselė Apolonija Valeikaitė Jos adresas: Martyres del Petroleo 340 Requena, PERU, S.A. Seselės ten moko ir šelpia beturčių vaikus. Aukas galima siųsti ir per prel. J. Prunskį, 7114 S. Hamlin Ave., Chicago, IL 60629.

■ Kun. Prof. Pauliui Rabikauskui, jėzuitui, Šv. Grigaliaus universiteto Romoje istorijos fakulteto dekanui, Popiežiškoji teologijos akademija Krokuvoje suteikė spalio 19 d. istorijos garbės daktaro laipsnį.

■ Rietave atidaryta devynmetė katalikų mokykla. Jos direktorius Arūnas Maulius, 29 m., istorikas, Vilniaus universiteto auklėtinis, trijų dukterų tėvas. Mokyklos iniciatorius – buvęs Rietavo klebonas kun. B. Latakas. Mokyklos pradžią įamžino kryžius, kurį mokiniai ir mokytojai nugabeno į Kryžių kalną. Mokykloje bus privaloma viena savaitinė tikybos pamoka, kurią dėstys klebonas kun. Č. Degutis. Bus malda prieš pamokas ir po pamokų. Direktorių su naujomis pareigomis pasveikino švietimo ministras D. Kuolys.

■ Izraelio okupuotoje Betliejaus dalyje žydų karinė vyriausybė suremontavo Kristaus Gimimo bažnyčią.

■ Nauju Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi išrinktas Boutros Ghali yra koptų krikščionis, musulmonų Egipto valstybėje 14 metų buvęs užsienio reikalų ministru ir net vicepremjeru, 12 knygų autorius.

■ Libano prezidentas Elias Hrawi ir Irako užsienio reikalų ministras Tariq Aziz yra katalikai.

■ Studentai ateitininkai spalio mėnesį pradėjo leisti kompiuteriu spausdinamą laikraštį "Gaudeamus". Leidinio dvasią apibūdina sakinys iš jame išspausdinto Hillside kolegijos studento Dariaus Udrio straipsnio: "Kristaus vardu mes skelbiame naujo amžiaus pradžią, skelbiame atnaujintą pasaulį, kurio ženklas yra kryžius ir kurio Viešpats yra Kristus".

■ Vysk. P. Baltakiui lapkr. 22 d. padaryta antra tos pačios akies operacija. Pirmos operacijos metu buvo sutvarkyta nukritusi ir lūžusi akies retina. Kai kurį laiką vyskupas negalės skraidyti lėktuvu, o 6 mėnesius nematys dešine akimi.

■ Vysk. Vincento Borisevičiaus beatifikacijos bylai pradėti gautas Šv. Sosto leidimas. Turintieji svarbesnių žinių apie to kankinio gyvenimą, prašomi siųsti informacijas Telšių vyskupijos kurijai, Katedros 5, 5610 Telšiai, Lithuania.

■ JAV-se dabar yra 93 lietuvių katalikų parapijos. Jau net apie 40 tų parapijų turi nelietuvius klebonus. Tik mūsų išeivijos jaunimas, pasirinkdamas kunigystę, gali dar kitas gelbėti. Šiuo metu tik du išeivijos lietuviai jaunuoliai ruošiasi kunigystei, eidami teologines studijas.

■ Lietuvoje iš centrinės *Caritas* vaistinės kasdien apie 200 ligonių gauna vaistus, kurių apskritai krašte gana sunku gauti. Vyskupijose yra įsteigtos *Caritas* drabužių krautuvės, kur neturtingesni nemokamai gauna reikiamus drabužius. Pagalbos reikalingiems įteikiami maisto paketėliai. Savo veiklai *Caritas* gauna nemažai paramos iš užsienio. *Caritas* veikloje darniai darbuojasi Lietuvos dvasininkija ir pasauliečiai. To sąjūdžio generalinė sekretorė yra dr. Alina Pajarskaitė, o pirmininkas — vysk. S. Tamkevičius, SJ.

■ Nuncijumi Lietuvai Šv. Sostas paskyrė arkiv. Justo Mullor Garcia. Jis iki šiol buvo Vatikano nuolatiniu stebėtoju prie specialių Jungtinių Tautų institucijų Genevoje. Jis yra ispanų tautybės, gyvens Vilniuje.

■ Už Mišias Nekalčiausios Marijos Širdžiai, sukurtas solistams, chorui ir vargonams, Lietuvoje paskirta premija kompozitoriui Jeronimui Kažinskui, drauge įvertinant ir jo kūrinius mišriam chorui bei jo harmonizuotas liaudies dainas.

■ Klaipėdos konservatorijos salėje įvyko pirmas mažųjų atlikėjų religinių giesmių konkursas. Dalyvavo net ir vaikų darželių lankytojai. Konkursą organizavo Šv. Cecilijos draugija, Kompozitorių s-gos Klaipėdos skyrius ir Uostamiesčio konservatorija.

■ Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis ir ministras pirmininkas G. Vagnorius gruodžio pradžioje turėjo pasitarimus su Lietuvos vyskupų konferencijos nariais. Pasitarimai užtruko pustrečios valandos. Aptarti Bažnyčios ir valstybės santykiai, bažnyčių ir bažnytinių žemių grąžinimas, kai kurių pastatų restauravimas, mokslo ir labdaros reikalai. Ilgiau svarstytas popiežiaus apsilankymo klausimas ir nuncijaus paskyrimas.

■ Vilniuje, Tautinėje M. Mažvydo bibliotekoje, gruodžio 4 d. buvo surengtas poeto kun. Ričardo Mikutavičiaus kūrybos vakaras. Jo poezijos knyga "Kad Lietuva neišsivaikščiotų" išleista JAV lietuvių kultūros fondo lėšomis. Kun. V. Mikutavičius yra Kauno Vyt. Didžiojo bažnyčios rektorius.

■ Vilniaus arkikatedroje gruodžio 5 d. Mozarto "Requiem" atliko Lietuvos simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras, solistai. Kartu kūrinius atliko ir svečiai iš Austijos, Baltarusijos, Čekijos, Slovenijos, JAV, Lenkijos, Rusijos, Šveicarijos ir Vokietijos. Taip buvo užbaigtas Mozarto kūrybos festivalis, skirtas paminėti jo mirties 200 m. sukaktį.

■ Marijampolėje atidaryta Motiejaus Valančiaus blaivybės sąjūdžio arbatinė ir religinės literatūros bei devocionalijų parduotuvė.

■ Lietuvoje jau 28 – se vietose yra Montessori metodu auklėjimo židiniai. Juos plečiant, daug pasidarbavo Domicelė Petrutytė. Šioje auklyboje labai vertinama religija. Yra vietų, kur tiems židiniams talkina ir lietuvės vienuolės.

■ Kun. Edis Putrimas, Vasario 16 gimnazijos kapelionas, išvyko aštuoniems mėnesiams į Pietų Ameriką talkinti ruošiant Jaunimo kongresą ir susipažinti su sielovada tuose kraštuose.

■ Nijolei Sadūnaitei, Sibiro tremtinei, gruodžio 7 d. pranciškonų universitetas Steubenvillėje, OH, įteikė specialų Poverello medalį.

■ Arkiv. P. Marcinkus, apsigyvenęs Sun City, Arizonoje, patarnauja ir tos srities lietuviams sielovados reikaluose.

■ Vokiečių feldmaršalo Ervin Romelio sūnus, dabartinis Stuttgarto meras, krikščionių demokratų partijos narys, savo tėvo gimimo 100 m. sukakties proga pareiškė, kad feldmaršalas Romelis mirė ne dėl širdies priepuolio, kaip

oficialiai buvo paskelbta, o buvo Hitlerio priverstas išgerti nuodų, kai buvo išaiškintas sąmokslas Romelį pastatyti Hitlerio vieton. Jis būtų su švelnesnėmis pasekmėmis baigęs karą.

■ Kun. Jonas Šileika, salezietis, iš Montrealio, kur buvo lietuvių parapijos klebonas, persikėlė į Lietuvą talkinti atsikuriantiems salezičiams.

■ Seselė Ignė Marijošiūtė, Putnamo seselių viršininkė ir Lietuvių sielovados tarybos sekretorė, išvyko į Lietuvą, kur sėkmingai talkina sielovadoje ir katechizacijoje.

■ Kun. prof. A. Rubšys užbaigė Senojo Testamento pranašų vertimą iš hebrajų kalbos. Tą lietuvišką vertimą numatoma išspausdinti netolimoje ateityje.

■ Arkiv. dr. Jonas Bulaitis, Anglijos lietuvis, gerai mokąs lietuvių kalbą, paskirtas pronuncijumi į Pietų Korėją. Jis jau yra buvęs Vatikano pasiuntiniu Pietų Afrikoje, Irane.

■ Kalinio maldaknygė "Vilties maldos" išleista Lietuvoje. Ją sukūrė Kaišiadorių prelatas Stanislovas Kiškis. Jis vokiečių okupacijos metu globojo ir gydė sužeistus Sovietų karius. Pokario metais buvo pristatytas aukštam Maskvos apdovanojimui, tačiau atsisakė tai priimti. Buvo paskelbtas liaudies priešu ir nuteistas 25 m. kalėti.

■ Vasario 16 gimnazijos nauju kapelionu yra kun. Ričardas Repšys, kuris iki lapkr. 22 d. darbavosi lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje, Londone, talkindamas susirgusiam kun. J. Sakevičiui.

■ Šventuoju (lapkr. 17 d.) paskelbtas karmelitas kun. Juozapas Kalinauskas, šalia Šv. Kazimiero, yra naujas Lietuvos šventasis. Buvo gimęs Vilniuje 1835 m. rugs. 1 d. Tapo inžinierių akademijos profesoriumi, vėliau priskirtas prie caro armijos generalinio štabo. Užsidegęs Lietuvos — Lenkijos išlaisvinimu 1863 m. perėjo pas sukilėlius. Tapo sukilimo vadu su būstine Vilniuje. Muravjovo įsakymu suimtas, nuteistas pakarti, bet draugams aukštiesiems karininkams užtariant, bausmė pakeista ištrėmimu į Sibirą, į Irkucko apylinkes, kur buvo didžiulės druskos kasyklos. Po 10 tremties metų, pasinaudodamas amnestija, išvyko į Krokuvą, paskiau į Paryžių, tapo kunigaikščio V. Čartoriškio vaikų auklėtoju, bet buvo padaręs įžadą, kad jei jo kalinamo gyvybė bus išgelbėta, stos į vienuolyną. Įstojo pas karmelitus Graze 1877 m. Teologijos studijas ėjo Vengrijoje, paskirtas į Krokuvą, kunigu įšventintas 1882 m., tais pat metais tapdamas vienuolyno vyresniuoju, vėliau — Galicijos karmelitu definitoriumi. Mokėjo daug kalbų, parašė daug knygų iš ordino istorijos, jų tarpe ir apie karmelitus Lietuvoje. Mirė 1907 m. lapkr. 15 d. Pasižymėjo šventumu, labdara.

■ Jaunimo centras Čikagoje daug prisideda prie krikščioniškos ideologijos ugdymo išeivijos jaunime. Įvertindamas šias pastangas. prel. J. Prunskis paaukojo šiai institucijai stambesnę auką, kad iš palūkanų kasmet galėtų turėti finansinę paramą.

■ Kalėdų naktį popiežius kalbėdamas į 150.000 minią apgailestavo, kad dar yra daug priespaudos pasaulyje. Skatino visus jungtis į geros valios tarnybą.

■ Lietuvoje jau turim tvirtų vilčių, kad 1992 metais atvyks aplankyti Šv. Tėvas. Vyskupų konferencija jau svarsto jo atvykimo tvarką.

■ Lietuvos vyskupų kalėdinį sveikinimą išspausdino vyriausybės laikraštis "Lietuvos aidas". Džiaugdamiesi, kad Lietuva įžengė į laisvės ir nepriklausomybės kelią, vyskupai apgailestauja, kad kraštą dar slegia sunkus iškrypimų balastas. Vyskupai sako: "Jei mes tvirtai nesiryšime naudotis priemonėmis, kurias rekomenduoja dieviškasis Mokytojas — nepasveiksime". Skatina atverti savo širdis dieviškam Išganytojui.

■ JAV Katalikų moterų sąjunga savo lėšomis į Lietuvą pasiuntė apie 300 porų batų vaikams. Jų kaina — apie 10.000 dol.

■ Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdybos pirmininku išrinktas Kauno miesto tarybos deputatas P. Katilius.

■ Lietuvoje atkurta Darbo federacija. Jos programos projektas prieš tai buvo apsvarstytas Lietuvos katalikų mokslo akademijos seminare. Ji rūpinasi plėsti Bažnyčios socialinę doktriną, mokslą apie darbą, puoselėti dorovės ir krikščioniškos moralės principus.

■ Lietuvių katalikų mokslo akademija užsienyje

turi 233 narius, o Lietuvoje — 250. Centro valdyba perkeliama į Lietuvą. Vilniuje akademija gavo vieną aukštą — 13 kambarių ir salę — buvusioje Vytauto Didžiojo gimnazijoje. Yra vilties dar gauti ir zitiečių patalpas Kaune.

■ Loreto ligoninė, kurią per 51 metus vedė Šv. Kazimiero seserys, dėl daugelio pacientų nemokėjimo ir dėl valdžios įstaigų nepasirūpinimo laiku atsiteisti už neturtingų gydymo išlaidas, atsidūrė dideliuose finansiniuose sunkumuose; seselės ją perdavė, su kardinolo J. Bernardino pritarimu, kitai ligoninių bendrovei.

■ Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius gruodžio 21 d. aplankė kard. V. Sladkevičių, pasveikino su artėjančiomis šventėmis ir padėkojo Bažnyčiai už jos konsoliduojantį vaidmenį šiuo sunkiu lietuvių tautai laiku. Perdavė Aukščiausios Tarybos pirm. V. Landsbergio sveikinimus ir kardinolui padovanojo tautodailininko kūrinį. Kardinolas padėkojęs pareiškė, kad Bažnyčia remia ryžtingus parlamento ir vyriausybės žingsnius, atstatant Lietuvos valstybingumą ir teisingumą.

■ Italijoje, Paduvos mieste, iš bazilikos spalio 10 d. buvo pavogta šv. Antano relikvija, laikoma auksiniame, rubinais papuoštame relikvijoriuje. Vienuoliai buvo gavę reikalavimą sumokėti milijoną dolerių už grąžinimą, tačiau dabar policija gruodžio 20 d. tą relikvijorių rado netoli Romos aerodromo, iš kur, atrodo, norėta tą grobį išsiųsti į užsienį.

■ Boris Jelcinas, Rusijos prezidentas, italų laikraštyje "La Republica" pareiškė, kad jis niekada nėra buvęs visiškai bedieviškas komunistas. Jis buvęs krikštytas rusų stačiatikių bažnyčioje, net ir būdamas Politbiuro narys, slapta pritaręs religijai. Toliau Jelcinas pareiškė: "Aš respektuoju bet kokį tikėjimą, bet kokią religiją. Aš einu pakankamai reguliariai į bažnyčią, į Mišias ir jaudinančiai mane veikia ėjimas į Dievo šventovę. Jie bandė primesti ateizmą bet kokia kaina, bet pralaimėjo".

■ Naujų Metų diena — pasaulio taikos diena. Šiems Naujiems Metams popiežius parinko mintį — "Lai viso pasaulio tikintieji vieningai kuria tikrą taiką".

■ Šv. Tėvas Šv. Petro bazilikoje susitiko su 15.000 Italijos krikščionių darbininkų atstovų, dalyvaujančių savo sąjūdžio 18 - me kongrese. Tarp kongreso narių buvo ir iš Lietuvos atvykusieji Lietuvos Sąjūdžio pirm. J. Tumelis bei mokytoja D. Čiožytė. Popiežius pagyrė darbininkų atstovų pastangas ugdyti darbo pasaulyje krikščioniškas vertybes.

■ Bolivijoje apaštalaujantis kun. F. Bendoraitis, kuris yra taipgi ir gydytojas, kuris rūpinasi džiunglėse gyvenančiais indėnais ir jiems pastatęs ne vieną ligoninę, buvo peršautas. Viena kulka sužeidė krūtinę, kita — šoną. Turėjo būti nugabentas į ligoninę. Jam talkina seselė Ks. Šakenytė.

■ 500 metų jubiliejus nuo krikščionybės pradžios Amerikoje bus švenčiamas šiais metais. Krikščionybės pradžiai čia sudarė sąlygas Kristupas Kolumbas, 1492 metais atradęs Ameriką.

■ Bažnyčių taryba skelbia, kad JAV–se bažnytinių žmonių procentas auga su mažu sumažėjimu katalikų, protestantų.

■ Lietuvos diplomatiniai pasai, kaip nustatyta nauju įstatymu, bus išduodami ne vien atitinkamiems aukštiesiems valstybės pareigūnams, bet jie bus išduodami ir Lietuvos religinių konfesijų aukščiausiems hierarchams: Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolams ir vyskupams, kitų konfesijų to paties lygio dvasininkams. Diplomatiniai pasai išduodami nemokamai.

■ AIDS mirtinga liga sergantiems Čikagoje paskutinę pastogę parūpino Alexian Brothers vienuolynas miesto šiaurėje, tam panaudodamas buvusio vienuolyno patalpas. Paskutiniu metu gauta dar 1,4 mil dol. aukų ir patalpos praplėstos. Jos yra Čikagos arkivysupijos nuosavybė.

■ Peru valstybėje, Pietų Amerikoje, siaučia komunistų inspiruoti sukilėliai, pasivadinę Sandero Luminoso vardu. Jie paskelbė šūkį: "Užsieniečiai kunigai ir kolaborantai mirs". Paskutiniu metu jie nužudė nemaža Bažnyčios darbuotojų ir net iš užsienio atvykusių misionierių. Peru valstybėje misijose darbuojasi ir lietuvaitė Apolonija Valeikaitė, vienuolė.

■ Plungėje atstatyta Liurdo grota ir kapinėse restauruota koplyčia prie Bobrungo.

Juoz. Pr.

Kaina
1 lt ct

"Laiskų lietuviams" konkursas

Jau smarkiai artėja kovo mėn. 1 diena. Iki tos dienos turime gauti konkursui skiriamus straipsnius. Po kovo 1 dienos gauti straipsniai nebus priimami į konkursą. Tad greitai rašykite ir siųskite. Apie konkurso taisykles buvo plačiai rašyta praėjusiuose mūsų žurnalo numeriuose. Jau sudaryta konkurso vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, Danutė Eidukienė, Aleksandra Likanderienė, Juozas Masilionis ir Nijolė Užubalienė. Laimėtojams premijos bus įteiktos "Laiškų lietuviams" metinėje šventėje balandžio mėn. 5 d. Jaunimo centre.

Nuoširdi padėka "Laiskų lietuviams" rėmėjams

352,84 dol. iš a.a. Leono Padgurskio palikimo.

50 dol. aukojo Aušra Babickienė.

Po 35 dol. aukojo: I. Kairytė, msgr. J. Kučingis, V. Karoblis.

Po 25 dol. aukojo: L. Kriaučeliūnas, D. Balčiūnas, O. Vilėniškienė.

Po 20 dol. aukojo: S. Žilevičius, A. Stepaitis, A, Masionis, A. Lautaitis, A. Sutkuvienė.

Po 15 dol. aukojo: G. Gražienė, J. Ivašauskienė, A. Šmulkštienė, J. Žitkus, A. Gauronskas, V. Kežinaitis, J. Adomaitis, B. Bumbulienė, N. Šumskis, J. Mikaila, O. Mironaitė, G. Dambras, G. Šukys, E. Jasaitienė, K. Ražauskas, J. Skladaitis, G. Baltrušaitis, S. Kamarauskas, V. Udrienė, E. Sinsinienė, A. Lesevičius, V. Valantinas, J. Lašinskas, B. Konauka, E. Kulikauskas, kun. V. Pavalkis, A. Lipčius.

12 dol. aukojo M. Prapuolenis.

11 dol. aukojo L. Bagdonas.

Po 10 dol. aukojo: B. Briedis, E. Jurkėnienė, J. Kirvaitis, G. Meiluvienė, K. Rimas, V. Siliūnas, D. Valiukėnas, J. Jakševičius, J. Zalagėnas, T. Zailskas, V. Petrauskas, prel. I. Urbonas, D. Valiukėnas, J. Jakševičius, A. Jurjonas, J. Žadeikis, P. Murinas, A. Pužauskas, K. Čepaitis, P. Lukoševičius, J. Gustaitis, A. Karaliūnas, T. Varanka, L. Krajauskas, A. Karaitis, V. Norvilas, K. Trečiokas, R. Čepulis, J. Rumbutis, J. Telson, A. Staniulienė, H. Pakalnis, O. Šilėnas, B. Kašinskas, A. Valavičius, A. Andriulis, O. Kinderienė, L. Staugas, V. Jaras, S. Damašienė, T. Norkus, F. Dimgaila, J. Petkūnas, J. Ardys, L. Paulavičienė, L. Šmulkštienė, I. Oksas, E. pagirys, A. Petrašiūnas, B. Kasaitis, J. Pupius, V. Rugienius, J. Nevulis, F. Černiuvienė, P. Dirda, S. Blynas, F. Masaitis, A. Stankaitis, J. Mikulionis, V. Stačius.

Po 7 dol. aukojo: kun. L. Dieninis, M. Pranckevičius.

Po 5 dol. aukojo: B. Stangerberg, K. Šadauskas, A. Povilaitis; M. Tarvydienė, M. Andriušienė, J. Arlauskas. A. Baleišis, Z. Brencius, A. Juodvalkis, P. Jurjonas, V. Kelmelis, A. Kuliešis, J. Latvys, K. Majauskas, H. Moliejienė, A. Pocius, S. Prialgauskienė, A. Rimkus, V. Šilas, P. Žolynas, P. Tamaševičius, L. Vedegys, B. Jankiūnienė, L. Kezenius, kun. J. Bacevičius, V. Taseckas, K. Mikužis, M. Vaišvilienė, S. Kikilas, V. Vizgirda, J. Budreika, A. Sandargas, A. Bražėnas, V. Numgaudas, J. Radas, J. Povilaitis, E. Čibrienė, O Siliūnas, G. Kaufmanas, K. Ancerevičienė, V. Švabienė, L. Velūnas, J. Veselka, V. Kizlauskas, V. Prunskienė, E. Karalius, H. Milaknis, P. Pranis. S. Zeikus, kun. A. Babonas, Z. Stancikas, V. Valkavickas, J. Likander, A. Lauraitis, A. Čepėnas.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, S.J. Redaktoriaus pavaduotojas — Antanas Saulaitis, S.J. Redakcijos nariai: Danutė Bindokienė, Vytautas Kasniūnas, Jonas Kuprys, Nijolė Užubalienė, Gediminas Vakaris. Techn. redaktorė — Teresė Pautieniūtė-Bogutienė. Administratorė — Aleksandra Likanderienė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636–1098 Tel. (312) 737-8400. "Draugo" spaustuvė. Metinė prenumerata – 15 dol., atskiras numeris – 1,50 dol.